

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Nové skupiny v mezinárodních vztazích –
komparace CIVETS/Přátelé Sýrie

Ondřej Pech

Plzeň 2014

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Mezinárodní vztahy – britská a americká studia

Bakalářská práce

Nové skupiny v mezinárodních vztazích –
komparace CIVETS/Přátelé Sýrie

Ondřej Pech

Vedoucí práce:

PhDr. Magdaléna Leichtová, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a veškeré použité zdroje jsem uvedl v seznamu literatury.

Plzeň, duben 2014

.....

OBSAH

1. Úvod.....	1
2. CIVETS.....	4
2.1 Kolumbie.....	5
2.2 Indonésie.....	7
2.3 Vietnam.....	8
2.4 Egypt.....	10
2.5 Turecko	11
2.6 Jihoafrická republika.....	12
2.7 Shrnutí.....	14
3. Přátelé Sýrie.....	16
3.1 Pozadí.....	16
3.2 První setkání.....	18
3.3 Druhé setkání.....	20
3.4 Třetí setkání.....	21
3.5 Čtvrté setkání.....	22
3.6 Páté setkání.....	24
3.7 Šesté setkání.....	25
3.8 Sedmé setkání.....	25
3.9 Shrnutí.....	26
4. Komparace efektivity.....	30
4.1 Teoretické vymezení pojmů.....	30
4.2 Stanovení proměnných.....	32
4.3 První otázka.....	33
4.4 Komparace.....	33
4.4.1 Lokace a vzdálenost.....	33
4.4.2 Hrubý domácí produkt.....	34
4.4.3 Počet obyvatel.....	36
4.4.4 Velikost armády.....	37
4.4.5 Moc.....	38
4.5 Shrnutí.....	40
5. Závěr.....	42
6. Seznam použité literatury a pramenů.....	45
6.1 - Knihy a články.....	45
6.2 - Internetové zdroje	45
7. Resumé.....	51
8. Přílohy.....	52

1. - Úvod

Cílem této práce je zkusit komparovat dvě mladé skupiny států figurujících v mezinárodních vztazích. Konkrétně se jedná o tzv. CIVETS, což je skupina států tvořená Kolumbií, Indonésií, Vietnamem, Egyptem, Tureckem a Jihoafrickou republikou a seskupení nazvané Přátelé Sýrie, tvořené nejen státy, ale i různými vládními a nevládními organizacemi. CIVETS je skupina států s rychle rostoucími ekonomikami a Přátelé Sýrie vznikly primárně za účelem co nejrychlejšího zastavení občanské války v Sýrii. Obě skupiny se mohou jevit na první pohled diametrálně odlišné, proto bude třeba najít společné proměnné a první nastolená výzkumná otázka je *dají se vůbec tyto dvě skupiny komparovat?* Po získání odpovědi na tuto otázku, přejdeme ke druhé, hlavní výzkumné otázce této práce. Tato otázka zní, *kteřá skupina států funguje efektivněji?* To znamená, která skupina z výše zmíněných dokáže lépe dosáhnout svých cílů.

V současné české odborné literatuře jsou tyto dvě skupiny států zmíněny jen velmi okrajově, pokud vůbec. Dle mého názoru je hlavní příčinou nedostatku relevantních českých zdrojů právě stáří (resp. novota) těchto dvou skupin a značná geografická i kulturní vzdálenost. Většina zdrojů v této práci proto pochází z oficiálních webových stránek členských států, popřípadě ze zahraniční odborné literatury nebo vědeckých článků publikovaných na různých odborných či univerzitních webových stránkách. V teoretické části budu vycházet především z práce o komparativní politologii od pí. Prof. PhDr. Blanky Říchové, CsC. *Komparativní metoda v politické vědě* a z její kapitoly o komparativní politologii v knize *Úvod do studia politické vědy* od p. Doc. PhDr. Ladislava Cabady, PhD., p. Doc. PhDr. Michala Kubáta, PhD. a dalších autorů. Důležité budou také práce Josepha Nye pojednávající o soft, hard a smart power, konkrétně části jeho knihy *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. Nakonec budu také vycházet z knihy *The Military Balance 2013* z Mezinárodního institutu pro strategická studia.

V první kapitole se blíže seznámíme se skupinou CIVETS. Velice stručně se podíváme na její historii, jednotlivé členy, problémy, se kterými se členové potýkají a potencionální vyhlídky do budoucna. Každý člen této skupiny je určitým způsobem specifický a dohromady mají veliký potenciál stát se v budoucnu významnými hráči v mezinárodních vztazích, což je důvod, proč jsem si tuto skupinu vybral do své práce. Každý z těchto států disponuje složitými finančními službami, kontrolovanou inflací a pohybuje se v kladných hodnotách na křivce porodnosti. Jejich ekonomiky se zaměřují převážně na produkty primárního ekonomického sektoru, což znamená zemědělské plodiny, rybolov, těžbu nerostných surovin popřípadě ropy nebo plynu. V posledních letech došlo u těchto států také k nárůstu přímých zahraničních investic. Hovoří se také o jejich roli v příštích dekádách. Podle některých názorů je dokonce možné, že do dvaceti let by CIVETS mohly dosáhnout ekonomické úrovně států G7. Odhadovaný ekonomický růst je podle poradenské společnosti KPMG u států CIVETS cca 4,9% ročně, kdežto u rozvinutých zemí jen cca 1,8%¹.

V další kapitole se zaměříme na Přátele Sýrie. Tato skupina vznikla za účelem co nejrychlejšího zastavení občanské války v Sýrii, kde od vypuknutí konfliktu zemřelo více než 100 000 lidí a dalších cca 2 500 000 občanů Sýrie bylo nuceno odejít do exilu a dalších přibližně 6 000 000 lidí přišlo o své domovy². Vše zašlo již tak daleko, že OSN přestala kvůli nedostatku relevantních zdrojů aktualizovat seznam s počtem mrtvých. Skupina Přátelé Sýrie vznikla těsně po vypuknutí občanské války, primárně jako odpověď na ruské a čínské veto v Radě bezpečnosti OSN na vytvoření bezletové zóny nad Sýrií, popřípadě jinou vojenskou pomoc a vznikla z popudu tehdejšího francouzského prezidenta Nicolase Sarkozyho³. Zajímavostí je, že počet jejich členů se v průběhu občanské války snižuje. Na jedné z prvních konferencí se setkali zástupci

¹ KPMG, *The State of CIVETS*.

(<http://www.kpmg.com/global/en/issuesandinsights/articlespublications/consumercurrents/pages/state-of-the-civets.aspx>, cit. 20. 3. 2014).

² UNHCR, *Syrian Regional Refugee Response*. (<http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>, 20. 3. 2014).

³ Reuters, *France, partners planning Syria crisis group: Sarkozy*.

(<http://www.reuters.com/article/2012/02/04/us-syria-france-idUSTRE8130QV20120204>, cit. 20. 3. 2014).

130 států, syrské opozice, několik vládních i nevládních organizací, což ukázalo velikou solidaritu mezinárodního společenství s občany Sýrie a snahu situaci co nejrychleji vyřešit⁴. Na poslední konferenci se nicméně sešli zástupci jen 11 států a několika vládních a nevládních organizací⁵. Fakt, že počet členů strmě klesnul mne zaujal natolik, že jsem se rozhodl tuto skupinu zařadit do své práce a pokusit se její efektivitu komparovat se zdánlivě úplně odlišnou skupinou států.

Ve třetí kapitole si vymežíme teoretické pojmy potřebné ke komparaci. Na základě obecných faktů, vyplývajících ze získaných poznatků určíme konkrétní proměnné, podle kterých budeme obě skupiny komparovat. Tím zodpovím první výzkumnou otázku, zda-li je možné tyto dvě skupiny komparovat. Stěžejním prvkem budou atributy jako například ekonomická a vojenská síla - čili moc. Moc definujeme jako schopnost aktéra A přinutit aktéra B udělat něco, co by jinak neudělal⁶. V komparaci bude část věnována hard power - což je schopnost nátlakem, sankcemi či vojenskou silou přimět aktéra vykonat cizí vůli. Další část bude věnována takzvané soft power - čili schopnosti přesvědčit ostatní na základě pozitivních atributů jako může být například určitá sympatie či oboustranný prospěch. Soft power také bývá definována jako schopnost jednoho aktéra ovlivnit chování ostatních⁷. Ve třetí části se budeme věnovat takzvané smart power - v ní se mísí donucování obsažené v rámci hard power s přesvědčováním a pozitivním příkladem obsaženým v rámci soft power⁸.

Na základě výsledků této komparace budeme schopni určit, která ze skupin států - CIVETS nebo Přátelé Sýrie - dokáže efektivněji dosáhnout svých cílů. V závěru

⁴ The Fourth Ministerial Meeting of The Group of Friends of Syrian People, *Chairman's conclusions*. (http://www.mofa.go.jp/mofaj/area/syria/friends_kaigo/2012_12/pdfs/2012_12_01.pdf, cit. 25. 4. 2014).

⁵ France diplomatie, *Ministerial meeting on Syria*. (<http://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/syria-295/events-5888/article/syria-ministerial-meeting-of-the>, cit. 25. 4. 2014).

⁶ Nye, Joe. *Wielding soft power*. (http://belfercenter.ksg.harvard.edu/files/joe_nye_wielding_soft_power.pdf, cit. 27. 4. 2014).

⁷ Ústav mezinárodních vztahů, *Soft power - mít či nemít?* (<http://www.iir.cz/article/soft-power-mit-ci-nemit>, cit. 26. 4. 2014).

⁸ Nye, Joe. *Wielding soft power*. (http://belfercenter.ksg.harvard.edu/files/joe_nye_wielding_soft_power.pdf, cit. 27. 4. 2014).

práce shrnu proto veškeré poznatky z předchozích kapitol, zodpovím druhou výzkumnou otázku a rovněž to, zda posloužila k tomu, aby byl naplněn cíl práce.

2. - CIVETS

V této části se blíže podíváme na skupinu CIVETS. Název CIVETS - akronym složený z prvních písmen anglických názvů členských států - prvně použil v roce 2008 Robert Ward z Economist Intelligence Unit. Civet je anglický výraz pro cibetku, což je šelma z čeledi cibetkovitých. Je to noční savec a všechny Cibetky jsou zajímavé tím, že se živí kávovými boby, které posléze jejich trávicí trakt zpracuje a jejich zrnka neporušené vyloučí. Z takto zpracovaných zrnok se posléze dělá nejdražší káva na světě. Její cena se pohybuje okolo 50 dolarů za šálek. Do určité míry jsou podobné i vlastnosti států v této skupině, jednoduše řečeno - z levného lokálního materiálu vytvoří drahý exportní produkt⁹. CIVETS bývají někdy označovány jako veliký konkurent zemí BRIC. BRIC je akronym složeným z prvních písmen anglických názvů Brazílie, Ruska, Indie a Číny. Akronym vznikl roku 2001 a jeho autorem je Jim O'Neill, tehdejší předseda investiční společnosti Goldman Sachs. Státy skupiny BRICS jsou brány jako země s velice perspektivními trhy, což v průběhu času dokázali. Obdobně jsou na tom i státy skupiny CIVETS - teda Kolumbie (C), Indonésie (I), Vietnam (V), Egypt (E), Turecko (T) a Jihoafrická republika (S). Podle různých odhadů mají tyto země v blízké budoucnosti několika dekád veliký potenciál stát se silnými celosvětově uznávanými a zajímavými trhy, přestože očekávání v tomto případě nejsou tak velká jako od států BRICS (Shome, 2013: 239).

Všechny tyto země v současnosti disponují takovými ekonomikami, které mají kontrolovanou inflaci, malý státní dluh a složitý finanční systém. K tomu disponují také velmi mladou populací, s průměrným věkem cca 27 let. Tyto země sdílejí nejen pozitiva, ale i negativa a sice v oblasti vysoké nezaměstnanosti, korupce a sociálních

⁹ Conversis Global, *Rise of the CIVETS Economies*.
(<http://www.conversisglobal.com/sites/default/files/CIVETS.pdf>, cit. 26. 4. 2014).

nerovností jejich občanů. Státy CIVETS také mají početnou zásobu přírodních zdrojů, různé druhy exportního zboží a příhodnou strategickou lokaci na mapě světa. To vše redukuje snahu zajistit všechny tyto atributy v zahraničí a láká investory z celého světa. CIVETS jsou do určité míry významné i na poli světového systému a to tak, že některé členské státy - konkrétně Indonésie, Turecko a Jižní Afrika jsou členy G-20. V souvislosti s výše zmíněným je také záhodno zmínit ekonomiky tak zvaných Next 11 nebo jen N11, a jejímž autorem je opět Jim O'Neill. N11 je další skupina mladých a rychle rostoucích ekonomik, mezi které patří Bangladéš, Egypt, Indonésie, Írán, Korea, Mexiko, Nigérie, Pákistán, Filipíny, Turecko a Vietnam. Jak můžeme vidět Indonésie, Vietnam, Egypt a Turecko jsou členy i této skupiny, nicméně je třeba podotknout, že tato skupina je založena převážně na celkovém počtu populace. Zatímco CIVETS je skupina, pro kterou je hlavním kritériem dlouhodobý ekonomický růst a oproti N11 a BRICS je mnohem menší. Přejdeme nyní blíže k jednotlivým členským zemím. Dvacátého třetího září 2011 se sešli ministři financí a definovali společnou agendu pro další spolupráci, což byl první pokus formálně fungovat jako blok (Shome, 2013: 239-241).

2.1 - Kolumbie

Kolumbijská republika je stát ležící na severozápadě Jižní Ameriky, sousedící na západě s Tichým oceánem, na severozápadě s Panamskou republikou, na severu s Karibským mořem, na východě s Venezuelou a Brazílií a na jihu s Peru a Ekvádorem. Kolumbie je unitární stát skládající se z 32 správních jednotek. Nezávislost na Španělsku získala 7. 8. 1819. Hlavním městem je Bogota, která má necelých 8 milionů obyvatel z celkových cca 47 milionů. Hlavou státu je prezident, který je hlavou státu i hlavou vlády - v současnosti je jím Juan Manuel Santos. Do exekutivy také spadá viceprezident a ministerská rada. Prezident je volen na 4 roky a může být zvolen maximálně dvakrát. Kolumbie má navázané styky se všemi státy, bez ohledu na jejich

ideologie či ekonomické systémy¹⁰. Má také zavedenou brannou povinnost v 18 letech s dobou aktivní služby 18 měsíců. V aktivní službě má kolumbijská armáda celkově cca 281 400 vojáků a 61 900 rezervistů (IISS, 2013: 445).

Kolumbijský trh je poměrně malý, HDP činí cca 365 miliard dolarů (2013) a jeho hlavními komoditami jsou drahokamy, nikl, textil, květiny a káva. Ekonomika zaznamenala od roku 2002 strmý nárůst díky vládním nařízením, což také velice usnadnilo vstup zahraničních investorů. V globální konkurenceschopnosti zaujímá Kolumbie přední místa především díky sofistikovanému obchodnímu systému, ochraně investorů a velikost trhu. Bývalý prezident Alvaro Uribe mimo jiné investoval z utržených petrodolarů do zkvalitnění infrastruktury v zemi, což byl také jeden z důvodů, proč je v porovnání například s Mexikem či Venezuelou více atraktivní z pohledu investorů. Investory láká především laciná pracovní síla a otevřená politika. Zlepšení bezpečnosti v zemi v poslední dekádě také vedlo k poklesu vražd o 46% a poklesu únosů o 90% (Shome, 2013: 241-242).

Od roku 2002 se zvedl HDP dvojnásobně. Kolumbijský státní dluh činí cca 80 miliard dolarů. Země je také bohatá na nerostné suroviny - konkrétně na zemní plyn, ropu a uhlí. Přímé zahraniční investice činily v roce 2012 například necelých 16 miliard dolarů, kdy hlavním obchodním partnerem jsou Spojené státy americké. To indikuje meziroční nárůst o cca 18% oproti roku 2011. Průměrný věk je v Kolumbii 28 let. Také se v poslední době podařilo snížit kriminalitu a zefektivnil se boj proti narkomafii. HDP v posledních několika letech vykazovalo růst o cca 4% a je velice pravděpodobné, že v tomto směru bude pokračovat i v následujících letech. Významný zdroj kapitálu také představují tak zvané remesas, což jsou finance posílané do Kolumbie od Kolumbijců, žijících v zahraničí. Podle Multilaterálního fondu činil objem takového kapitálu cca na 4,07 miliardy dolarů v roce 2012. Devizové rezervy Kolumbie činí cca 40 miliard dolarů. Kolumbie je sekulárním státem, jehož dominujícím náboženstvím je

¹⁰ CIA World Factbook, *Colombia*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/co.html>, cit. 20. 4. 2014).

křesťanství zastoupené 90 % římsko-katolickou církví (Shome, 2013: 241-242).

2.2 - Indonésie

Oficiálním názvem Indonéská republika se rozkládá na množství ostrovech v Indickém oceánu. Mezi nejvýznamnější patří ostrovy Sumatra, Borneo a Jáva. Na pevnině sousedí Indonésie s Papuou-Novou Guineou, Východním Timorem a Malajsií. Mořské hranice sdílí s Filipíny, Austrálií a Palau. Počet obyvatel činí cca 238 milionů, což z Indonésie činí čtvrtou nejlidnatější zemi na světě. Průměrný věk je 28 let. Přestože je Indonésie oficiálně unitární stát, 4 regiony získaly status provincie s větší mírou autonomie - konkrétně se jedná o Aceh, Jakarta, Jogjakartu a Západní Papuu. Indonésie je prezidentská republika, kde prezident je hlava státu i vlády. V současné době je jím Susilo Bambang Yudhoyono. Prezident je volen na pět let a může být zvolen maximálně dvakrát po sobě, další podstatnou součástí exekutivy je viceprezident. Moderní Indonésie vznikla po druhé světové válce 17. 8. 1945. Hlavním městem je Jakarta s 11 miliony obyvatel. Indonésie se dělí na 33 provincií, z toho pět má zvláštní status. Konkrétně se jedná o oblast Yogyakarta, Aceh, Papua, Západní Papua a zvláštní oblast hlavního města Jakarta. V čele provincie stojí guvernér volený plebiscitem na pět let¹¹. Vstup do Indonéské armády je dobrovolný a Indonésie by teoreticky byla schopna nasadit až cca 395 500 mužů, kteří jsou v aktivní službě, a ještě by zbývalo cca 400 000 rezervistů. Doba aktivní služby činí dva roky (IISS, 2013: 302-303).

V rámci CIVETS má Indonésie největší ekonomiku s HDP cca 895 miliard dolarů (2013) a to především díky bohatým investicím ze Spojených států, Číny a Japonska. V roce 2012 se pohyboval růst HDP kolem 6,2%. Za poměrně vysokým růstem HDP stojí především zahraniční investice, export a nárůstu konzumerismu. Velkou výhodou Indonésie v porovnání se zeměmi v regionu je její konkurenceschopná pracovní síla a

¹¹ CIA World Factbook, *Indonesia*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/id.html>, cit. 27. 4. 2014).

velký intelektuální potenciál. Díky jedné z nejlevnějších pracovních sil pacifické Asie má Indonésie možnost stát se významným výrobním uzlem v regionu. V minulých letech se Indonésie potýkala s vysokou inflací, avšak úspěšné zakročení Indonéské centrální banky skrze účinnou monetární politiku odvrátila růst inflace a udržela ho na výši pohybující se mezi 5-6%. Inflace byla podle místních příčinou vysokých cen potravin na mezinárodních trzích. Státní dluh se podařilo stlačit pod rámec investičního stupně. Investice v posledních letech narostly s ohledem tempa růstu exportu činícího 13,4 % a importu činícího 15,3 %. Zahraniční přímé investice posílily také především díky atraktivním výnosům z investic a díky povzbuzujícímu investičnímu klimatu. Místní dceřiné společnosti nadnárodních společností silně přispěly ke zvýšení ekonomického růstu v rámci Indonésie. Výzvou pro místní ekonomiku je však slabá výkonnost výrobního sektoru, jež má za následky obavy z růstu nezaměstnanosti. Indonéská ekonomika je bohatá na zdroje a závisí převážně na primárním exportu, kterým je vývoz surového palmového oleje, uhlí, gumy a mědi (Shome, 2013. 242-243).

Islám je v Indonésii zastoupen skoro 90% populace, což z něho dělá nejsilnější náboženství uvnitř Indonésie a vzhledem k její lidnatosti také místo s největší koncentrací Muslimů na světě¹².

2.3 - Vietnam

Oficiální název Vietnamu zní Vietnamská socialistická republika. Je to unitární republika, nacházející se v jihovýchodní Asii. Na severu sousedí s Čínou, na západě s a Laosem, na jihu s Malajsíí a na východě s Jihočínským mořem. Země se dělí na 63 provincií a 5 měst ústřední správy, konkrétně Da Nang, Ho Či Minovo Město, Hai Phong, Can Tho a Hanoj, hlavním město s cca 6 miliony obyvateli. Celkově má Vietnam necelých 89 milionů obyvatel. Nezávislost na Francii byla vyhlášena 2. 9.

¹² CIA World Factbook, *Indonesia*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/id.html>, cit. 27. 4. 2014).

1945. Země má socialistické zřízení vedené Komunistickou stranou Vietnamu, hlavou státu je prezident volený Národním shromážděním Vietnamu na pět let a ve funkci může být tak dlouho, dokud je volen. V současnosti je prezidentem Truong Tan San. Hlavou vlády je premiér, který je také jmenován na pět let vietnamským Národním shromážděním a momentálně tuto funkci vykonává Nguyen Tan Dung. Národní shromáždění má 500 členů a je to ústřední orgán vietnamského politického systému. Ze svých řad volí prezidenta a ten jmenuje jiného člena premiérem¹³. Vojenská služba ve Vietnamu je od osmnácti let a trvá 18 měsíců. Vietnam by teoreticky byl schopen nasadit 482 000 vojáků, působících v aktivní službě plus až 5 000 000 rezervistů (IISS, 2013: 342).

Vietnamský trh je velice ovlivněn neflexibilním centrálním plánováním, zavedeným roku 1986, které bylo a je typické pro komunistické země. HDP činí cca 138 miliard dolarů (2013). V posledních letech ovšem Vietnam přehodnotil svůj přístup k ekonomice a například v roce 2007 přistoupil do Světové obchodní organizace. V roce 2010 pak přistoupil k dohodě o Trans-pacifické spolupráci. Díky tomu procentuálně klesl podíl zemědělství na HDP státu, ale naopak stoupl podíl průmyslu a nemalou část tvoří také státem vlastněné podniky. Za poslední několik léta ovšem zažívá veliký ekonomický růst, dokonce nejrychlejší ze všech států CIVETS. V roce 2013 zaznamenal Vietnam růst o 5.42% a tento trend bude s největší pravděpodobností stále pokračovat. Některé prognózy hovoří dokonce o tom, že okolo roku 2025 bude vietnamská ekonomika 17. největší na světě. Vietnam je zajímavý pro investory především svojí levnou pracovní silou, mladou populací, kde průměrný věk je 28 let, a blízkostí k Číně. Vietnam je vedoucí exportér zemědělských produktů¹⁴.

V roce 2012 začala vláda aplikovat tak zvanou třípilířovou reformu na podporu

¹³ CIA World Factbook, *Vietnam*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vm.html>, cit. 20. 4. 2014).

¹⁴ Conversis Global, *Rise of the CIVETS Economies*. (<http://www.conversisglobal.com/sites/default/files/CIVETS.pdf>, cit. 26. 4. 2014).

ekonomiky, která měla restrukturovat systém investování, bankovní sektor a systém státního vlastnictví podniků, nicméně se zatím nejeví jako příliš účinná. Vietnamská ekonomika se stále musí potýkat s těžkostmi bankovního sektoru, ve kterém chybí kapitál a který trápí mnoho nesplácených úvěrů¹⁵.

2.4 - Egypt

Egyptská arabská republika, jak zní oficiální název Egypta, byla vyhlášena 8. 6. 1953 poté, co se Egypt 22. 2. 1922 zbavil statusu britského protektorátu a 23. 7. 1952 proběhla revoluce, která vyhlásila republiku. Egypt na severu sousedí se Středozemním mořem, na západě s Libyí, na severovýchodě s Izraelem, na jihu se Súdánem. Země je unitárním státem a dělí se na 27 gubernorátů, v čele každého z nich je guvernér. Hlavní město je Káhira, která má cca 17 milionů obyvatel z celkového počtu necelých 87 milionů. Po rezignaci Husního Mubaraka v rámci Arabského jara 11. 2. 2011 se země dostala do značně nestabilní situace. V Egyptě funguje poloprezidentské zřízení. Hlavou státu je prezident volený na 4 roky a hlavou vlády je premiér. Současným dočasným prezidentem je Adlí Mansúr a dočasným premiérem Ibrahim Mehlab¹⁶. Po rezignaci Husního Mubaraka ovládala Egypt Vrchní rada ozbrojených sil, která rozpustila parlament a pozastavila platnost ústavy. Bylo vyhlášeno nové referendum na 14. a 15. ledna 2014, které mělo odhlasovat platnost nové ústavy, která nakonec vešla v platnost vešla. Pro návrh se vyjádřilo 98% hlasujících. Od schválení ústavy, které proběhlo 18. ledna 2014, je potřeba podle zákona vyhlásit nové volby, což znamená, že parlamentní volby by měly proběhnout cca v červenci 2014 a počítá se s tím, že v podobném období proběhnou i volby prezidentské. Veliký vliv má Muslimské bratrstvo, přestože je v Egyptě novou ústavou

¹⁵ Conversis Global, *Rise of the CIVETS Economies*.

(<http://www.conversisglobal.com/sites/default/files/CIVETS.pdf>, cit. 26. 4. 2014).

¹⁶ CIA World Factbook, *Egypt*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/eg.html>, cit. 26. 4. 2014).

zakázáno utvářet politické strany na základě náboženství¹⁷. V egyptské armádě funguje branná povinnost na dobu 18 měsíců a dalších devět let zálohy. Věk pro výkon aktivní služby byl stanoven v rozmezí 18-30 let. Egypt by byl teoreticky schopen nasadit až 438 500 vojáků v aktivní službě a 479 000 rezervistů (IISS, 2013: 374).

Egyptský trh byl zasažen politickými událostmi nedávné doby, což se nepříznivě odrazilo na ekonomickém růstu, ale podle odhadů Mezinárodního měnového fondu by se měl ekonomický růst zvednout do roku 2018 na 6,5%. Oproti tomu například v roce 2013 byl ekonomický růst pouze 2%. Egypt má obrovský turistický potenciál, nicméně i příliv turistů zaznamenal pokles kvůli politické nestabilitě. Dalším potencionálním zdrojem příjmů může být lodní doprava, jelikož u Středozemního i Rudého moře existuje několik velikých přístavních měst - konkrétně Suez nebo například Port Said. Díky těmto předpokladům má Egypt velkou možnost stát se obchodním uzlem mezi Evropou a Afrikou. Egyptské zásoby ropy nejsou z největší, nicméně má země stále veliký potenciál v těžbě zemního plynu, kterého má Egypt naopak velké zásoby. Někteří odborníci ho nazývají „nové Turecko“. Egypt má vzdělanou populaci s průměrným věkem cca 25 let, nicméně existuje v zemi velká úroveň sociální nerovnosti a státní dluh činí cca 80% HDP. HDP celkově činí 255 miliard dolarů (2013) (Shome, 2013: 244).

2.5 - Turecko

Turecká republika, jak zní oficiální název, je stát, který se rozkládá přes dva kontinenty, což jeho polohu činí velice strategickou. Stát se nachází z menší části v jihovýchodní Evropě a z větší části, cca 97% v Asii. Sousedí na západě s Řeckem a Bulharskem, na jihovýchodě se Sýrií, Irákem a Íránem a na severovýchodě s Arménií, Ázerbájdžánem a Gruzii. Evropskou a asijská část je rozdělena úžinami Bospor a Dardanely. Moderní Turecko vzniklo 29. 10. 1923 a ústřední postavou byl Mustafa

¹⁷ Al-monitor, 22 Key Point's in Egypt's new Draft Constitution. (<http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/08/egypt-draft-constitution-guide.html#>, cit. 25. 4. 2006).

Kemal Atatürk, první turecký premiér. Turecko je sekulární unitární stát rozdělený na 81 provincií. Hlavním městem je Ankara, nacházející se v asijské části s necelými pěti miliony obyvateli. Celkový počet obyvatel je přes 75 milionů. Průměrný věk v Turecku činí 28,5 let. Hlavou státu je prezident, Abduláh Gül, ale prezidentské pravomoci jsou značně omezené a formální. Je volen na pětileté období a je volen Národním shromážděním. Prezident posléze jmenuje premiéra, kterým je v současnosti Recep Tayyip Erdogan a je jmenován na čtyři roky¹⁸. V Turecku je povinný věk pro vstup do armády 21 let a v současnosti čítá turecká armáda cca 510 000 osob v aktivní službě a cca 379 000 rezervistů. Branná povinnost trvá 3 měsíce až jeden rok (IISS, 2013: 182-183).

Turecký trh je s HDP cca 783 miliard dolarů (2013) šestý největší v Evropě. V roce 1961 se Turecko stalo zakládajícím členem OECD a patří mezi 20 největších ekonomik, tzv. G-20. Ekonomický růst byl v roce 2013 5,3%, v roce 2011 dokonce 6,1%. Domácí trh je 15. největší na světě, nicméně jeho vývoj velice závisí na ostatních vnějších trzích, což dokázal rok 2009, kdy byl růst velice nízký pouze na 4,7%. Výrobní ceny nepatří k nejnižším, ale strategická poloha Turecka ho činí velice důležitým spojem mezi Evropou a hlavními energetickými výrobci na Blízkém Východě, obzvláště díky tomu, že na Tureckém území vedou ropovody a plynovody dále do Evropy. Istanbul je také jedním z nejnámějších finančních center na světě. Před ním jsou jen Londýn, New York a Moskva. Nevýhodou Turecka je ale nestabilita regionu, ve kterém se nachází (Shome, 2013: 245-246).

2.6 - Jihoafrická republika

Jihoafrická republika, nebo též Republika Jižní Afrika, je stát nacházející se na jihu afrického kontinentu. Na severu sousedí s Namibií, Botswanou a Zimbabwe, na jihu se Svazijskem a Mozambikem. Uvnitř jeho území se nachází stát Lesotho, enkláva

¹⁸ CIA World Factbook, *Turkey*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/tu.html>, cit. 22. 4. 2014).

obklopena Jihoafrickou republikou. Dne 31. 5. 1910 se zformovala jihoafrická unie, území sestávající z britských kolonií Cape, Transvaal, Natal a Oranžského svobodného státu a v jejímž čele stál britský panovník a obdržela status dominia. Roku 1961, konkrétně 31. 5., byla vyhlášena republika. Roku 1994 byl zrušen apartheid, který byl jako oficiální státní politika praktikován od roku 1948. Apartheid byla rasistická politika, která striktně omezovala možnosti černých obyvatel na úkor bílých. Jihoafrická republika je unitární stát, skládající se z 9 provincií. V jejím čele je prezident, který je nejen hlavou státu, ale i hlavou vlády a je volen na 5 let Národním shromážděním. V současné době je prezidentem Jihoafrické republiky Jacob Zuma a vykonává druhé funkční období. Jihoafrický prezident může být zvolen pouze dvakrát za sebou. Jihoafrická republika má tři hlavní města - Pretorii, která je v mezinárodním měřítku brána jako hlavní město, ve které sídlí exekutiva a má cca 740 000 obyvatel. Kapské město se sídlem legislativy a necelými 3 miliony 750 tisíci obyvatel a Bloemfontain, kde sídlí jurisdikce a celé město má cca 257 000 obyvatel. To, že má Jihoafrická republika tři hlavní města je způsobeno tím, že státní představitelé měli strach, že pokud by tyto tři větve byly v jednom místě, mohlo by dojít k jejímu zneužití¹⁹. V 18 letech je možné se dobrovolně přihlásit do armády, kde služba trvá dva roky. Ženy mohou vykonávat nebojové funkce. Jihoafrická armáda by byla schopna nasadit 62 100 vojáků z aktivní služby a dalších 15 050 slouží v záloze. Celkem má Jihoafrická republika necelých 50 milionů obyvatel s průměrným věkem cca 25 let (IISS, 2013: 530-531).

Jihoafrická republika je nejvyspělejší země afrického kontinentu s relativním dostatkem surovin jako zlato a platina. Přitahuje nové investory především do odvětví těžkého průmyslu. Z globální krize vyšla země poměrně dobře díky zvýšené poptávce v oblasti automobilového a chemického průmyslu a překvapivě také díky pořádání Světového poháru ve fotbale v roce 2010. Země má velice vyvinutý finanční trh, příznivé podmínky pro nové podnikání a také žije v zemi početná střední třída, což

¹⁹ CIA World Factbook, *Turkey*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/tu.html>, cit. 27. 4. 2014).

prospívá ekonomice. Obecně se dá říci, že Jihoafrická republika má dostačující zásobu nerostného bohatství, sofistikovanou finanční, energetickou síť a rozvinutou infrastrukturu. Stát je také vyspělý co se týče nabídky služeb, na druhou stranu v zemi ovšem existuje velká míra nezaměstnanosti a občas dochází k výpadkům elektřiny a díky konzervativnosti také dochází k ne příliš efektivnímu rozhodovacímu procesu (Shome, 2013: 246-247).

2.7 - Shrnutí

Společnými charakteristikami skupiny CIVETS je relativně mladá a velká populace s průměrným věkem 27-28 let, zvyšující se příjem zahraničních investic do států a veliký ekonomický růst. Všechny státy CIVETS se řadí do 30 nejlidnatějších států. Předpokládá se, že okolo roku 2050 bude populace CIVETS představovat veliký kontrast k populaci na dnešním Západě. V dnešní době činí například průměrný věk v Spojených státech či Velké Británii cca 40 let a v Německu dokonce cca 45 let. Dále pak nízká inflace, kontrolovaný státní dluh, či diverzifikované ekonomiky. Například hlavní vývozní artikly Kolumbie tvoří textil, potraviny a ropa. Služby, které nabízí Indonésie zabírají již většinu z celkového HDP země, naproti tomu Jihoafrická republika zaměřená na komodity, jako je například zlato, měla nejpomalejší růst ze všech států CIVETS²⁰. Nicméně i zde můžeme najít výjimky - Egypt a Turecko mají poměrně vysoký státní dluh a Egypt ještě k tomu vyšší míru inflace. Další velkou výhodou můžeme vidět ve strategické poloze států, přestože se nachází poměrně daleko od sebe. Suezský kanál je velké geopolitické plus pro Egypt, Indonésie a Vietnam jsou velice blízko Indie a Číny, Jihoafrická republika působí jako vstupní brána pro investory na africký kontinent a Turecko má strategickou polohu jako spojnice mezi Evropou a Asií. Plusem je také poměrně velká politická stabilita, která z dlouhodobé perspektivy vypadá, že se nebude měnit. Výjimku tvoří Egypt, kde události Arabského jara značně zemi destabilizovaly.

²⁰ Conversis Global, *Rise of the CIVETS Economies*.
(<http://www.conversisglobal.com/sites/default/files/CIVETS.pdf>, cit. 26. 4. 2014).

Mnoho analytiků tvrdí, že ekonomky CIVETS mají vlastně velmi málo společného a chybí jeden spojující faktor, jako byla například velikost u států BRIC. Nevýhodu můžeme vidět v chybějících velkých nadnárodních korporacích, většina firem je pouze místních bez nějaké celosvětově známé značky. Další negativum můžeme vidět kulturní odlišnosti většiny zemí. Ve skupině je poměrně velkou mírou zastoupen Islám, Indonésie je nejlidnatější muslimskou zemí, veliký vliv má i v Turecku, přestože je země oficiálně sekularizovanou republikou, podobně jako Egypt, což znamená i zapojení práva Šaría do bankovní sféry. Na druhou stranu Jihoafrická republika je poměrně konzervativní stát a Vietnam je dokonce stát komunistický. Dalším problémem může být jazyková bariéra, jelikož jen v Jihoafrické republice si investoři mohou vybírat z 11 jazyků a podstatnou roli bude hrát i arabština. Ve výsledku ale můžeme říct, že skupina CIVETS s mladou a početnou populací, rychle rostoucími ekonomikami, některými členskými státy v G-20 (což by samo značilo, že tyto státy budou mít ještě co mluvit do světového řádu), strategickou lokací a relativně velkou politickou stabilitou bude velice zajímavý prostor pro potenciální investory²¹.

²¹ Conversis Global, *Rise of the CIVETS Economies*.
(<http://www.conversisglobal.com/sites/default/files/CIVETS.pdf>, cit. 26. 4. 2014).

3 Přátelé Sýrie

3.1 - Pozadí

Po zapálení Muhammada Bouazíziho 17. 12. 2010 v tuniském městě Sidi Bouzid a jeho následném úmrtí 4. 1. 2011 vypukly protesty, které 14. 1. 2011 skončili demisí tuniského prezidenta Zina El Abidina Ben Aliho, ten zemi řídil po 23 let. Protesty se následně rozšířily do většiny zemí arabského světa. V Egyptě byl svržen 11. 2. 2011 Husní Mubarak a v zemi se ujala moci armáda. Dne 14. a 15. 2014 se konalo referendum o přijetí nové ústavy a během půl roka čekají zemi nové volby. V Libyi byl po občanské válce, ve které se angažovaly i síly NATO svržen a posléze 20. 10. 2011 zabit povstalec Muammar Kaddáfí, v Libyi vládl od roku 1969. Protesty se v určité míře dotkly většiny arabského světa. Nejen Tuniska, Libye, či Egypta, ale i Jemenu, Bahrajnu, Alžírsku, Iráku, Jordánska, Kuvajtu, Maroka, Súdánu, Mauritánie, Ománu, Saudské Arábie, Džibuti, Západní Sahary a Palestiny. Tyto protesty se vžily do povědomí pod názvem Arabského jaro, což značí reminiscenci na Pražské jaro z roku 1968. Nejtěžší situace ze všech zemí nastala nakonec v Sýrii²².

Sýrie, oficiálně Syrská arabská republika, se nachází v západní Asii. Sousedí na západě s Libanonem a Středozemním mořem, s Tureckem na severu, s Izraelem na severozápadě a s Jordánskem na jihu. Nezávislost byla vyhlášena 17. dubna 1946. Do té doby byla spravována Francií na základě mandátu Společnosti národů. Státní zřízení byla parlamentní republika, nicméně politická stabilita byla nevalná a v zemi proběhlo v dalších letech mnoho převratů. Vše se změnilo až v roce 1963, kdy se převratem dostala k moci strana Baas, razící baasistickou ideologii. Tato ideologie v praxi kombinuje islámský nacionalismus se socialismem, místy komunismem. Při převratu přišlo o život přibližně 800 lidí a k moci se dostal Hafez al-Assad, otec

²² Conversis Global, *Rise of the CIVETS Economies*.
(<http://www.conversisglobal.com/sites/default/files/CIVETS.pdf>, cit. 26. 4. 2014).

současného syrského vůdce Bašára al-Assada. Od toho roku bylo v zemi vyhlášeno stanné právo, které bylo zrušeno až v roce 2011. Stanné právo velice dobře posloužilo režimu jako nástroj, jak omezit co nejvíce pravomocí občanů. Vláda získala skoro neomezenou možnost kontroly svých občanů, plus získala možnost své oponenty umístit do speciálních zařízení stojící mimo pravomoci syrského soudnictví. Vše bylo zdůvodněno jako nutná obrana Sýrie proti jejím nepřátelům, obzvláště Izraeli. Ozbrojené složky dlouhodobě a systematicky perzekuovaly odpůrce vládnoucí garnitury a chránily ji²³.

V roce 2000 zemřel autoritářský vládce Hafez al-Asad a svět s nadějí vzhlížel k jeho synovi Bašáru al-Assadovi, že zruší stanné právo a nastartuje pozitivní reformy směrem k demokratizaci země. Některé jeho kroky, například uzavření nechvalně známé věznice Mezzeħ, kde byli drženi političtí odpůrci, naznačovaly, že by opravdu mohlo dojít k uvolnění poměrů. Nicméně velice brzy se ukázalo, že naděje na demokratizaci byly liché. Dne 28. 1. 2011 začaly v Sýrii mírné protesty, jejichž cílem byly politické reformy a zrušení stanného práva, čímž by občané znovu získali mnoho ze svých práv. Protesty se rozšířili poté, co vládní síly zadržely 15 školáku, kteří kreslili protivládní hesla na veřejných místech a podle různých zpráv byli po zadržení dokonce mučeni. Dne 18. - 19. března 2011 se strhly v Sýrii největší protesty za několik dekád, které skončily represemi ze strany pořádkových jednotek a na místě skončili 4 mrtví. Od té doby násilí eskalovalo. V červnu 2012 ohlásil Červený kříž, že situace dosáhla rozměru občanské války. Postupem času se celá situace ještě více zkomplikovala, jelikož opozice je značně nejednotná a do konfliktu se promítají i náboženské motivy, nabývá sektářského charakteru a do země přicházejí islamisté z různých koutů světa bojovat ať už za vládu nebo za opozici. Další problémem je užití chemických zbraní, které Syrská vláda vlastní²⁴.

²³ CIA World Factbook, *Syria*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sy.html>, cit. 26. 4. 2014).

²⁴ *Tamtéž*.

3.2 - Přátelé Sýrie - 1. setkání

Některé státy OSN navrhovaly vytvoření bezletové zóny nad Sýrií, jako tomu bylo v případě Libye, což ovšem neprošlo z důvodu ruského a čínského veta v Radě bezpečnosti OSN ze 4. 10. 2011. Převážně z iniciativy tehdejšího francouzského prezidenta Nicolase Sarkozyho vzniká skupina zvaná Přátelé Sýrie, což je kolektiv států, vládních a nevládních organizací, popřípadě jedinců, snažících se o co nejrychlejší ukončení občanské války v Sýrii. Jednání probíhají mimo půdu OSN. Prvně se přátelé Sýrie sešli 24. 2. 2014 v Tunisu. Konference se zúčastnili zástupci více než 60 zemí, z toho zástupci OSN, Ligy arabských států (ta ve skupině zaujala velice významné, až vůdčí postavení), Evropské unie, Organizace pro islámskou spolupráci, Arabské unie Maghrebu či Společnosti pro spolupráci států Perského zálivu, aby projednaly nastalou situaci a pokusily se najít řešení. Skupina odsoudila dlouhotrvající, rozšířené a systematické porušování lidských práv ze strany Syrského režimu, do toho spadalo mimo jiné zabíjení a perzekuce pokojně protestujících, sexuální násilí a špatné zacházení se zadrženými a to včetně dětí. Členové také odsoudili použití těžké techniky jako třeba tanků či dělostřelectva proti civilnímu obyvatelstvu a opozici. Na základě zprávy nezávislé pozorovatelské komise to označili za zločin proti lidskosti. Skupina si stanovila za cíl vytvořit politické řešení, které by občanům Sýrie bez ohledu na jejich náboženství či etnikum zajistilo co nejrychleji bezpečnost, svobodu, mír, demokracii, prosperitu a stabilitu. Skupina na svém prvním zasedání sumarizovala své požadavky na současný syrský režim takto:

- 1) Okamžité zastavení veškerého násilí proti civilnímu obyvatelstvu a jeho následná ochrana
- 2) Propuštění veškerých osob, které byly v souvislosti s demonstracemi z politických důvodů zadrženy.

- 3) Stažení veškerých syrských vojsk ze všech měst a jejich návrat na základny.
- 4) Umožnění přístupu do celé země pozorovatelské misi OSN, příslušným institucím Ligy arabských států a světovým médiím pro posouzení a monitorování situace na místě (Pozorovací skupina při OSN byla utvořena 22. 8. 2011).

Dále Přátelé Sýrie požadovali na syrském režimu hlubší politické reformy s odůvodněním, že opatření, které bez diskuze jednostranně vyhlásila syrská vláda, nelze nazvat reformami a rozhodně to není dostačující. Z toho důvodu bylo vzneseno ještě několik požadavků, a sice:

- 1) Vytvoření jednotné syrské vlády.
- 2) Svobodné volby pod dohledem mezinárodního společenství a arabských států.
- 3) Uznání takovéto vlády a spolupráce dosavadní vládnoucí garnitury s novou vládou, vzešlou z těchto voleb.

V případě nedodržení těchto podmínek bude syrská vládnoucí garnitura penalizována několika způsoby:

- 1) Zákaz vstup na některá území osobám zodpovědným za vzniklou situaci v Sýrii.
- 2) Zmrazení bankovních účtů osobám zodpovědným za situaci v Sýrii.
- 3) Mezinárodní společenství přestane investovat do Sýrie, konkrétně do její infrastruktury a finančních služeb.
- 4) Embargo na jakoukoliv komoditu použitelnou pro vojenské účely.²⁵

Přátelé Sýrie také uznali jako legitimní představitele Sýrie Syrskou národní frontu a přislíbili veškerou možnou podporu. Vzhledem k tomu, že syrská opozice je však značně nejednotná, je třeba stanovit sjednocující směrnici, která by unifikovala prostupy a podle které by se mohly připojit další složky syrské opozice, které by s ní

²⁵ Embassy of the United States in Tunis, *Chairman's conclusion*. (<http://tunisia.usembassy.gov/chairmans-conclusions-of-the-international-conference-of-the-group-of-friends-of-the-syrian-people-24-february.html>, cit. 25. 4. 2014).

souhlasily. Dále byl jmenován speciální vyslanec pro Sýrii, jímž se stal bývalý generální tajemník OSN Kofi Annan. Toto jsou v kostce požadavky, které Přátelé Sýrie vznesli vůči syrské vládnoucí garnituře.

3.3 - 2. setkání - Istanbul

Další setkání se odehrálo v Istanbulu 1. 4. 2012. Na tomto setkání bylo již 83 zástupců různých zemí a organizací. Mezitím Rusko a Čína prosadily druhé veto v Radě bezpečnosti OSN ohledně syrské rezoluce. V Istanbulu bylo deklarováno, že přestože Sýrie slíbila přistoupit na podmínky, tak nedodržela ani jedinou z nich, a proto bude posuzována spíše podle svých činů nežli slibů. Trpělivost mezinárodního společenství je omezena, a proto mají Přátelé Sýrie v plánu dále se snažit prosadit v OSN rezoluci, pokud krveprolití nepřestane. Mezitím se skupina bude nadále snažit všemi možnými prostředky bránit ve vraždění civilistů. Syrská opozice zatím mimo jiné vytvořila koncept nové Sýrie. Podle něj má být Sýrie konstituční demokracie, právní stát, kde si všichni budou před zákonem rovni, což bylo přijato velice kladně. Podstatné je také sjednocení syrské opozice a vznik Syrské národní rady v rámci co nejefektivnější spolupráce. Díky těmto faktům byla jako legitimní reprezentant Sýrie v mezinárodním společenství uznána Syrská národní rada.

Přátelé Sýrie také apelovali na občany Sýrie, obzvláště na ty, kteří pracují v bezpečnostních složkách, aby neposlouchali rozkazy vedoucí k násilnostem na civilistech. Dále vyslali apel směrem k mezinárodnímu společenství, že je velice důležité, aby se Syrská vláda nedokázala dostat k materiálu použitelnému pro vojenské účely a doporučila odvolat ambasadorů z Damašku. Přátelé Sýrie také začali více evidovat porušování lidských práv a válečné i jiné zločiny současného režimu. Neméně podstatný je i fakt, že se skupina zavázala poskytnout pomoc okolním

státům, které přijaly uprchlíky a poskytovat humanitární pomoc přímo do Sýrie za podmínky, že na dvě hodiny denně se zastaví boje. Členské státy také přispívají finančně na humanitární pomoc pro Sýrii²⁶.

3.4 - 3. setkání - Paříž

Na třetím setkání v Paříži 6. 2. 2012 se sešli ministři zahraničí a jiní zástupci USA, Kataru, Turecka, Německa, Itálie, Maroka, Tuniska, Spojených arabských emirátů, Jordánska, Saudské Arábie, Španělska, Kuvajtu a Catherine Ashton, ministryně zahraničí Evropské unie. Na tomto setkání se projednával 6 bodový plán Kofiho Annana pro Syrský přechod k demokracii a ukončení násilností. Body plánu jsou následující:

- 1) Spolupráce s velvyslancem a zajištění politického procesu, který by byl v režii Sýrie, popřípadě jmenování prostředníka, který by výše zmíněné zprostředkoval.
- 2) Okamžité zastavení násilností a povolení vstupu pozorovací komise OSN do země.
- 3) Zajištění včasné dodávky humanitární pomoci a zajištění alespoň dvou hodin denně, kdy se zastaví boje a pomoc bude moci být distribuována.
- 4) Urychlení propuštění osob zadržovaných z politických důvodů a ochrana osob, které by se mohli stát z politických důvodů cílem jakékoliv perzekuce, dále na požádání vydání jakýchkoliv dokumentů a potřebných informací.
- 5) Zajištění volného pohybu žurnalistům po celé zemi a udělování víz bez jakékoliv diskriminace.

²⁶ Haaretz, *Friends of Syria conference in Turkey ends with list of declarations, few concrete decisions.* (<http://www.haaretz.com/news/middle-east/friends-of-syria-conference-in-turkey-ends-with-list-of-declarations-few-concrete-decisions-1.421990>, cit. 26. 4. 2014).

6) Respektovat svobodu shromažďování a právo pokojně demonstrovat, tak jak je to v Chartě základních lidských práv a svobod²⁷²⁸.

3.5 - 4. setkání - Marakéš

Na Marakéšském setkání 12. 12. 2012 se setkala cca 130 reprezentantů členských států Přátel Sýrie, 60 ministrů zahraničí, syrská opozice a zástupci několika mezinárodních a regionálních nevládních organizací, což ilustrovalo odhodlání mezinárodního společenství vyřešit situaci v Sýrii. Cílem tohoto setkání bylo podpořit Syrské občany v jejich boji proti autoritářskému a násilnému režimu a pokusit se najít řešení, jak co nejrychleji ukončit konflikt. Podle zprávy, kterou na setkání prezentoval šejk Ahmad Mouaz Al Khateeb, předseda sjednocené syrské opozice, je v zemi velmi rozšířeno mučení, sexuálně motivované násilí a brutální způsoby zabíjení, vše ze strany vládní garnitury. Resumé ze setkání bylo rozděleno na několik bodů.

1) Vzdání cti občanům Sýrie a opozici za její odhodlání, odpor a výdrž. V rámci toho bylo rozhodnuto, že Bašár al-Asad již nemá jakoukoliv legitimitu pro vedení země.

2) Apel na okamžité zastavení násilí, v rámci kterého bylo usneseno, že obyvatelé Sýrie mají legitimní právo na obranu proti násilnému a krvavému režimu. Shromáždění odsoudilo neadekvátní zásahy proti civilistům, za použití tanků, letectva a raket, zmínili rostoucí počet mrtvých, kterých v té době bylo okolo 40 000, a volali po dodržování mezinárodního humanitárního zákona.

3) Potvrzení územní, národní jednoty a svrchovanosti Sýrie.

²⁷ Ministry of Foreign Affairs - Turkey, *Chairman's conclusion*. (http://www.mfa.gov.tr/chairman_s-conclusions-second-conference-of-the-group-of-friends-of-the-syrian-people_-1-april-2012_-istanbul.en.mfa, cit. 25. 4. 2014).

²⁸ United Nations, *Six Point Proposal*.

(http://www.un.org/en/peacekeeping/documents/six_point_proposal.pdf, cit. 25. 4. 2014).

4) Varování ohledně pokusů rozšířit syrskou krizi do okolních zemí a destabilizovat region. V rámci toho se Turecko rozhodlo posílit jednotky na východě země.

5) Zodpovědnost mezinárodního společenství. V rámci tohoto bodu bylo apelováno na členy Rady bezpečnosti, kteří podporují syrský režim, aby znovu zvážili své stanovisko.

6) Podpora politického řešení krize. Členové Přátel Sýrie apelovali na podporu mise Lakhmara Brahimiho, který vystřídal v srpnu 2012 Kofiho Annana na postu speciálního vyslance pro Sýrii. Hlavní roli by měla mít při vyjednávání syrská opozice. Dále členové požadovali odstoupení Bašára al-Asada, aby bylo možno přejít k rekonstrukci Sýrie. Té by se měli účastnit všichni členové opozice a určit, jakým směrem by se měla země dále ubírat.

7) Uznání Syrské národní koalice a jiných představitelů opozice jako legitimních představitelů země na základě smlouvy podepsané v rámci setkání ve městě Doha pod dozorem Ligy arabských států a Kataru a dále sjednocující opoziční kroky. Spolu s tím definice mechanismů pro přerod státu k demokracii a prohloubení spolupráce mezi Syrskou národní koalicí, OSN a Ligou arabských států.

8) Zamezení dalších násilností a porušování lidských práv v rámci čehož je také potrestání osob zodpovědných za krizi v Sýrii a zdokumentování jejich zločinů. Tato dokumentace má dokázat spojitost mezi představiteli režimu a násilnostmi. V případě užití chemických nebo biologických zbraní dojde k rázné a rychlé odpovědi ze strany mezinárodního společenství.

9) Sankce vůči režimu Bašára al-Asada obzvláště vůči zbrojním komoditám. Také zamezení pomoci současnému syrskému režimu nějakou třetí stranou. Skupina apelovala také na sousední státy, aby přestaly obchodovat se Sýrií, nehledě na ekonomické následky. Sankce nejsou cíleny na občany Sýrie, ale na představitele státu, kteří můžou za současnou situaci. Na příznivce režimu bylo také apelováno, aby se od něj distancovali a přešli na opoziční stranu.

10) Zmírnění utrpení syrských lidí. Přátelé Sýrie jsou připraveni a zavázali se poskytnout finanční, materiální a personální pomoc a podporu občanům Sýrie, stejně jako okolním státům, které přijaly syrské uprchlíky.

11) Rekonstrukce země a budování míru. Členové jsou připraveni k okamžité pomoci Sýrii v následné rekonstrukci v momentě, kdy padne režim Bašára al-Asad. Speciálně Německo a Spojené arabské emiráty jsou připravené vyslat pomoc, jak materiální, tak lidskou a finanční. Členové apelovali na syrskou opozici, aby i po pádu Asadova režimu spolupracovali, což má vést k vytvoření nové, spravedlivé, demokratické Sýrie. Přátelé Sýrie také ocenili předběžný plán rekonstrukce vypracovaný syrskými opozičními skupinami dne 2. 7. 2012.²⁹³⁰

3.6 - 5. setkání - Tokio

V Tokiu 30. 11. 2012 se setkali Přátelé Sýrie po páté a konflikt v Sýrii stále eskaloval. Skupina opět apelovala na okamžité zastavení násilností. Dále skupina vznesla požadavek na okamžitou humanitární pomoc syrským civilistům, obzvláště s ohledem na stupňující se agresi ze strany vládních jednotek. Nezměnilo se stanovisko ohledně legitimacy režimu Bašára al-Asada, který společenství přestalo uznávat. Přátelé Sýrie také podpořili sankce uvalené mezinárodním společenstvím na Syrskou arabskou republiku a v rámci co největší možné efektivity sankcí také apelovali na ostatní státy, aby po svém sankciovali Sýrii, obzvláště v rámci finančního trhu, což vedlo k omezení transakcí Syrské národní banky, Syrské komerční banky a Syrské mezinárodní islámské banky a k embargu na syrské výrobky a suroviny, včetně ropy.

²⁹ Diplomacie France, *Syria - Paris conference*. (<http://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/syria-295/events-5888/article/syria-paris-conference-06-07-12>, cit. 26. 4. 2014).

³⁰ The Fourth Ministerial Meeting of Friends of Syrian People, *Chairman's conclusion*. (<http://www.auswaertiges-amt.de/cae/servlet/contentblob/668100/publicationFile/175181/121212-Marrakesch-Freundesgruppe-Abschlusserklaerung.pdf>, cit. 26.4. 2014).

Také byla zdůrazněna nutnost připravovat se na budoucí rekonstrukci Sýrie a co nejvíce možných kroků podnikat již nyní³¹.

3.7 - 6. setkání - Sofia

Šesté setkání proběhlo v Bulharské Sofii 26. 2. 2013. V rámci setkání skupina opět vyzvala syrský režim k okamžitému zastavení násilí, Asadově resignaci, vpuštění mezinárodní mise s humanitární pomocí a vypsání nových voleb. Ostatní státy pak vyzvala k dalším ekonomickým embargům a sankcím vůči Sýrii, obecně se dá říci, že se snažili co nejvíce izolovat Sýrii v mezinárodním režimu³².

3.8 - 7. setkání - Ottawa

Pravděpodobně poslední setkání se konalo v Ottawě 25. 6. 2013. Skupina se usnesla, že Bašár al-Asad a další, kterým ulpěla na rukou krev, nemají v nové Sýrii místo. Také bylo rozhodnuto dále podporovat jednání, která by vedla k ustanovení nové syrské vlády složené z představitelů opozice. Podstatným bodem bylo projednání humanitární pomoci, skupina požádala mezinárodní společenství o poskytnutí okamžité humanitární pomoci a zajištění její distribuce potřebným. Skupina opět urgovala na státy světa, aby zpřísnily sankce, popřípadě aby je zavedly, pokud tak ještě neučinily. Skupina také apelovala na podniknutí akce proti Hizballáhu, který dodává z Libanonu Asadovu režimu zbraně a proti frontě Al Nusrah, odnoši Al Qa'idy, která zneužívá situaci v Sýrii k destabilizaci regionu a prodlužování konfliktu.

³¹ Panorient News, *Full Text of The Statement of Friends of Syria International Meeting in Tokyo*. (<http://www.panorientnews.com/en/news.php?k=1934>, cit. 26. 4. 2014).

³² Friends of Syria, *Communique Sofia*. (<http://www.government.nl/files/documents-and-publications/publications/2013/02/27/communique-by-the-friends-of-the-syrian-people-international-working-group-on-sanctions/communique-february-26-2013.pdf>, cit. 26. 4. 2014).

Obzvláště ohrožený je právě výše zmíněný Libanon, nicméně bylo také řečeno, že Libanon je suverénní stát a bylo by dobré vyvarovat se jakýchkoliv akcí proti této zemi. Bylo též rozhodnuto, že je třeba sdílet informace ohledně opatření, jak zvýšit tlak na syrský režim a že Holandsko a Spojené státy budou udržovat a aktualizovat seznam sankcí uvalených na Sýrii³³.

3.9 - Shrnutí

Skupina Přátelé Sýrie byla od začátku rozmanitá skupina sdružující státy, vládní i nevládní organizace či jedince, kteří měli eminentní zájem na zastavení války v Sýrii. Ze začátku působila skupina velice slibně. Počet členů se rozrůstal, až dosáhl na vrcholu úctyhodných 114 členských států a cca 15 nevládních organizací. Na meetinzích, které Přátelé Sýrie pořádali, se stanovily cíle skupiny. Jejich prioritou bylo jednoznačně okamžité zastavení veškerých ozbrojených a násilných akcí vůči civilnímu obyvatelstvu či opozici a zamezení použití chemických zbraní. Dalšími cíly bylo sesazení vládnoucí garnitury a potrestání hlavních viníků celé tragédie, přestože z počátku byla skupina ochotna vyjednávat s vládnoucí garniturou a za určitých podmínek byla skupina ochotna akceptovat i její setrvání u moci. Dále pak uznání jednotné syrské opozice jako jediných legitimních představitelů země, humanitární pomoc potřebným, následná obnova země za pomoci mezinárodního společenství, vyhlášení svobodných voleb, utvoření legitimní demokratické vlády, ukončení izolace země a opětovné začlenění Sýrie do mezinárodního společenství jako demokratický právní stát.

³³ Friends of Syria, *Communique Ottawa*.
(https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0CCwQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.government.nl%2Ffiles%2Fdocuments-and-publications%2Fpublications%2F2013%2F06%2F25%2Fcommunique-by-the-friends-of-the-syrian-people-international-working-group-on-sanctions%2Ffriends-of-syria-ottawa-communique-final-25-june-2013.pdf&ei=_1BgU6zYHYKe0QXM3oGgBg&usg=AFQjCNGf7yT-S9NNIXmq18Mi20-JU1pX8A&bvm=bv.65397613,d.d2k,cit.26.4.2014).

Použité prostředky k dosažení výše stanovených cílů obsahovaly zákaz vstupu na území některých států osobám zodpovědným za občanskou válku, zmrazení bankovních účtů těchto osob, stejně jako některým státním institucím, například Sýrské národní bance. Dále pak zastavení toku mezinárodních financí do Sýrie, embargo a sankce na jakoukoliv komoditu použitelnou pro zbrojní a vojenské účely. Kompletní seznam sankcí je možné vidět na webových stránkách vlád Spojených států amerických a Nizozemí. Skupina Přátelé Sýrie urgovala mezinárodní společenství, obzvláště OSN, aby co nejrychleji v zemi zasáhli a celou situaci stabilizovali. Nicméně, razantní vojenský zásah se zatím prosadit nepodařilo.

Hlavním důvodem byla tři veta v Radě bezpečnosti OSN ze strany Ruska a Číny, což skupina kvitovala s velkým zármutkem. Z ruského hlediska šlo převážně o dva důvody, a sice ekonomické, jelikož je Rusko největším dodavatelem zbraní do Sýrie s obratem cca 162 milionů dolarů za rok 2010, také si pronajímá námořní základnu Tartus, což pro Rusy tvoří jediný přímý přístup do Středozemního moře. Další důvod je ideologický, jelikož Rusko nechce, aby americké zájmy formovaly ráz regionu, a nevěří tomu, že změna režimu by vedla k větší stabilitě v regionu, jak dokládá na příkladu Iráku. Z čínského hlediska se jedná jak o ekonomické důvody, jelikož Čína je třetím největším syrským dodavatelem a v Sýrii vidí významný regionální obchodní uzel, tak o důvody politické. Čína nechce, aby se mezinárodní společenství angažovalo ve vnitřních záležitostech Sýrie, jelikož sama jedná mnohdy velice kontroverzně, viz například Tibet. Čínský velvyslanec prohlásil, že výsledky například z Libye nejsou příliš uspokojivé, a proto, spíše než jasně podporovat jednu stranu, podporuje Čína strany obě. Na straně syrského režimu také stojí Írán. Írán, šíitská země, podporuje al-Asadův režim, jelikož v Sýrii jsou členové vládnoucí garnitury alavité, což je odnož šiitů. Za íránsko-irácké války byla Sýrie hlavní íránský spojenec a v budoucím zájmu Íránu rozhodně není sunitská Sýrie, čemuž by nasvědčoval fakt, že opozici podporují

dva íránští rivalové - Katar a Saúdská Arábie. Ze strategického hlediska jde Íránu o pozici Sýrie. Díky ní je schopen Írán ohrožovat Izrael raketami krátkého doletu³⁴.

Syrská strana formálně přislíbila dodržovat stanovené podmínky, nicméně reálně nic nedodržela a postupem času od jakýchkoliv slibů upustila a mezinárodní společenství není efektivně schopno zabránit krveprolití v Sýrii, což vedlo k rapidnímu snížení členů společnosti Přátelé Sýrie. Ze 114 států zůstalo pouze 11. Konkrétně se jedná o Francii, Německo, Velkou Británii, Spojené státy americké, Itálie, Turecko, Katar, Egypt, Jordánsko, Spojené arabské emiráty a Saúdská Arábie.

Celou situaci navíc komplikuje fakt, že konflikt se dostal do fáze, kdy ani jedna strana nemá jasně navrch a v zemi se objevují i cizí bojůvky, či islámští radikálové, kteří můžou konflikt v Sýrii brát jako trénink pro další akce. Konkrétně můžeme jmenovat například Hizballáh, iráckou odnož Al-Qa'ídy nebo salafistickou skupinu Al-Nusra, popřípadě členy Muslimského bratrstva, což jsou skupiny, se kterými mohou mít někteří členové problém spolupracovat.

Od počátku konfliktu si občanská válka v Sýrii vyžádala podle různých zdrojů na obou stranách 100 000 až 150 000 obětí³⁵ a číslo se nepochybně bude ještě zvyšovat, jelikož válka stále trvá a její konec není na obzoru, přestože se Turecko již rozhodlo poslat své speciální jednotky na syrské území³⁶. Skupina Přátelé Sýrie omezila svoji aktivitu pouze na sankcionování syrského režimu, přestože jejími členy jsou velice vyspělé státy světa, například Spojené státy americké, která má jednu z nejvyspělejších ekonomik a armád či Velká Británie ze Západního civilizačního okruhu nebo Saudská Arábie či Spojené arabské emiráty, oba velice ekonomicky silné státy spadající do islámského civilizačního okruhu. Jak se bude celá situace dále vyvíjet, jak dlouho bude trvat, než jedna z válčících stran získá jasnou převahu, přenese-li se

³⁴ CNN, *Why Russia, Iran and China are standing by the regime.*

(<http://www.cnn.com/2013/08/29/world/meast/syria-iran-china-russia-supporters/>, cit. 26. 4. 2014).

³⁵ Reuters, *Death Toll in Syria's Civil War above 150 000.* (<http://www.reuters.com/article/2014/04/01/us-syria-crisis-toll-idUSBREA300YX20140401>, cit. 26. 4. 2014).

³⁶ Global Research, *It's Official: Erdogan sent Turkish Troops to Syria.* (<http://www.globalresearch.ca/its-official-erdogan-sent-turkish-troops-into-syria/5379266>, cit. 26. 4. 2014).

válka do ostatních zemí regionu, kolik lidských obětí si ještě vyžádá či jak dlouho bude ještě trvat celá válka v Sýrii je proto zatím otázkou budoucnosti.

4. - Komparace efektivity

V další kapitole této práce se dostáváme k samotné komparaci. V první řadě je potřeba komparaci teoreticky vymezit a stanovit si proměnné, podle kterých budeme komparaci provádět.

4.1 - Teoretické vymezení pojmů

Podle prof. PhDr. Blanky Říchové, CSc., je komparativní politologie souhrnným označením politologického oboru využívajícího specifických metod analýzy, jejichž prostřednictvím lze získat potřebné informace o reálně existujících politických systémech a zákonitostech jejich vývoje. Slouží rovněž jako podklad pro normativní politickou teorii, jež se orientuje na vymezení a stanovení podmínek spojených s přáním (a snahou) dosáhnout co nejlepšího politického uspořádání. Základní úvaha, která vede k vysokému hodnocení významu komparativní politologie, je neoddělitelně spjata s obecným charakterem poznání ve společenských vědách, tedy snahou nalézt odpověď na otázku *co, jak a za jakých podmínek* je možné poznávat. Vzhledem k tomu, že společenské vědy včetně politologie nemají možnost využívat experimentu, stává se pro ně komparace, resp. komparativní metody faktickou substitucí experimentu. Mohou výrazně napomoci tomu, aby se snížilo riziko přílišného zahledění se do jednoho vybraného vzorku-příkladu a v důsledku toho i jeho neopodstatněné nadhodnocení v celkovém kontextu studia určitých procesů a vztahů mezi prvky (politického) systému (často je takový přístup označován jako „politologický etnocentrismus“). Na druhé straně komparace umožňuje generalizaci, formulování hypotéz, koncepcí a teorií týkajících se vztahů mezi jednotlivými politickými fenomény. Podle britského politologa francouzského původu J. Blondela je komparativní studium cestou, jejíž pomocí se lze propracovat k obecné rovině poznání, stejně tak může napomoci poznání specifického případu, a to prostřednictvím předchozích poznatků obecného charakteru - tedy poznáním zákonitostí a pravidelností, které jsou logickým protikladem specifického, zvláštního.

Komparativní metody tak propojují specifické s obecným (Říchová, 2007: 68-70).

Podle J. Topolskeho je jednou z tezí, která má obecnou platnost a kterou můžeme nalézt prakticky ve všech úvahách na dané téma je, že je nezbytně nutné rozlišovat mezi prostým srovnáním a komparativní metodou. K tomuto názoru se hlásí i britský politolog J. Blondel, když připomíná, že je bezpodmínečně nutné rozlišovat mezi srovnáním a komparativní metodou, neboť srovnání ještě není komparace. Základními pravidly pro komparaci, které využívá i komparativní politologie, jsou:

- 1) definice objektu komparace
- 2) určení cíle komparace
- 3) stanovení kritérií pro vlastní analýzu zvolených objektů a vymezení vztahu komparace k časové ose.

Z hlediska politologického studia je posledně jmenovaný požadavek okrajový, většina politologů nevěnuje historické dimenzi vývoje „předmětu svých zájmů“ příliš velkou pozornost. Komparací může být několik druhů. Používáme-li historické termíny, jedná se o komparaci diachronní. Politologové si však více potrpí na jiný typ komparace, jenž preferuje paralelní studium několika systémů v jednom časovém bodě. Jedná se o tzv. synchronní komparaci. Pro ni je typické, že vychází z analýzy zvolených prvků (politických institucí, struktur, politických systémů, prvků politické kultury apod.) v jednom konkrétním časovém úseku. Je tedy mnohem statictější než komparace diachronní, což bývá i jejím hlavním nedostatkem. Umožňuje ale na druhé straně vymežit odlišnosti spojené s prostorovým výskytem sledovaných prvků, a je proto pokládána za jeden z hlavních indikátorů nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých teritorií, oblastí, regionů. V historické komparaci lze nedostatky výrazného stadiálníhoho

charakteru synchronní komparace v současné době relativně snadno oslabit díky obecně přítomnému vědomí dynamiky historického vývoje. V politologii není však tento rozměr dostatečně rozvinut a nedostal se do obecného povědomí. To se bohužel dosti zřetelně projevuje na celkovém charakteru politologických komparací (Říchová, 2007: 70-72).

Ať již je ale vlastní užití komparativní metody v politologii jakékoli tedy bez ohledu na to, jak jednotliví autoři s touto metodou (či pod její hlavičkou) pracují, získávají či zpracovávají data, nelze již dnes zpochybnit její zásadní oborový význam. Je obecně pokládána za komplexní a velmi užitečný typ klasifikačního konceptu užívaného v politologii. (Říchová, 2007: 72).

4.2 - Stanovení proměnných

Jako konkrétní proměnné pro komparaci efektivity v této práci definujeme, vzdálenost od ostatních členů skupiny, HDP a s ním ekonomickou sílu států skupiny CIVETS, popřípadě 11 hlavních členů Přátel Sýrie. Počet obyvatel jako potenciační ukazatel lidské síly států a velikost armády jako potenciační ukazatel vojenské síly. Dále také schopnost a možnost států CIVETS a skupiny Přátel Sýrie využívat hard, soft či smart power. Termíny moc, hard power, soft power a smart power definujeme v průběhu textu.

Cílem komparace efektivity bude ukázat schopnost skupin států dosáhnout svých cílů. V případě CIVETS ekonomický růst a spolupráce států. V případě Přátel Sýrie zastavení občanské války v Sýrii.

Jako časové rozmezí určíme první použití akronymu CIVETS v roce 2008 a začátek konfliktu v Sýrii.

4.3 - První otázka

Stanovením těchto proměnných jsme dostali odpověď na první otázku, zdali *je možné tyto dvě na první pohled nesourodé skupiny komparovat?* Odpověď je ano, určité relevantní proměnné mají obě skupiny společné, proto je možné na jejich základě obě skupiny komparovat.

4.4 - Komparace

4.4.1. - lokace a vzdálenost

Jako první kritérium je stanovena lokace a vzdálenost států od ostatních ve skupině. Podíváme-li se na mapu světa, zjistíme, že státy CIVETS jsou od sebe značně vzdálené a rozptýlené na několik kontinentech. Konkrétně Kolumbie se nachází v Jižní Americe, Indonésie a Vietnam se nalézají v Asii, Jihoafrická republika na jižním cípu afrického kontinentu a Turecko se rozkládá z části v Evropě a z části v Asii, ani jeden ze států spolu tudíž přímo nesousedí. Pomineme-li transakci financí, která může probíhat digitálně, musí členské státy překonávat značnou vzdálenost pro přímý kontakt a obchod mezi členskými státy. Takovýto fakt se zákonitě musí projevit na vynaložených nákladech, času a práci. Nejkratší vzdálenost mají mezi sebou Turecko a Egypt, kdy vzdálenost mezi Ankarou a Káhirou činí cca 1100 km³⁷. Největší vzdálenost je mezi Indonésií a Kolumbií, konkrétně se jedná o vzdálenost cca 20 000 km mezi Jakartou a Bogotou³⁸.

Jedenáct hlavních členských států Přátel Sýrie je také rozptýleno skoro po celém světě. Spojené státy americké se rozkládají na většině severoamerického

³⁷ Mapcrow, *Distance between Ankara and Cairo*.

(http://www.mapcrow.info/Distance_between_Ankara_TU_and_Cairo_EG.html, cit. 26. 4. 2014).

³⁸ Mapcrow, *Distance between Jakarta and Bogota*.

(http://www.mapcrow.info/Distance_between_Jakarta_ID_and_Bogota_CO.html, cit. 26. 4. 2014).

kontinentu, Velká Británie je ostrovní stát na severozápadě Evropy, přes kanál La Manche se nachází Francie, která na východě přímo sousedí s Německem a na jihu Evropy se nachází Itálie. Katar, Saúdská Arábie a Spojené arabské emiráty se nachází na Arabském poloostrově. Egypt se nachází na severovýchodě Afriky. Turecko a Jordánsko se nachází na Blízkém východě a přímo sousedí s hlavním objektem zájmu skupiny Přátelé Sýrie, se Sýrií a Sýrskou arabskou republikou. Vzdálenost mezi Washingtonem D. C. a Damaškem, činí cca 9500 km³⁹. Na druhou stranu vzdálenost mezi Ankarou a Damaškem je cca 780 km⁴⁰ a vzdálenost mezi Ammánem a Damaškem činí cca pouhých 176 km⁴¹. Tato vzdálenost by v případě nejvyšší nouze umožňovala při dnešních technologických možnostech skoro okamžitý vojenský zásah, minimálně ze strany Turecka a Jordánska, což by mohlo získat alespoň nějaký čas ostatním členům pro koordinaci společného postupu a přesunu dalších jednotek, popřípadě dokonce zabránit některým násilnostem a zachránit množství životů.

Z hlediska lokace a vzdálenosti států se jeví potenciálně efektivnější skupina Přátelé Sýrie.

4.4.2. - HDP

Druhým kritériem je hrubý domácí produkt, tzv. HDP, což je peněžním vyjádřením celkové hodnoty statků a služeb nově vytvořených v daném období na určitém území a používá se pro určení výkonnosti ekonomiky⁴². HDP je také určitým indikátorem životní úrovně a bez dostatečného ekonomického zázemí je velice obtížné vysílat jednotky na mise, popřípadě vést válku, jednoduše proto, že to je velice nákladná záležitost. Podíváme-li se na státy CIVETS od roku 2008 zjistíme, že

³⁹ Mapcrow, *Distance between Washington D. C. and Damascus.* (http://www.mapcrow.info/cgi-bin/cities_distance_airpt2.cgi?city3=2082%2CW&city4=-3490051%2CD, cit. 26. 4. 2014).

⁴⁰ Mapcrow, *Distance between Ankara and Damascus.* (http://www.mapcrow.info/cgi-bin/cities_distance_airpt2.cgi?city3=-1048710%2CA&city4=-3490051%2CD, cit. 26. 4. 2014).

⁴¹ Mapcrow, *Distance between Amman and Damascus.* (http://www.mapcrow.info/cgi-bin/cities_distance_airpt2.cgi?city3=-1440594%2CA&city4=-3490051%2CD, cit. 26. 4. 2014).

⁴² Český statistický úřad, *Hrubý domácí produkt.* (http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/hruby_domaci_produk_t_%28hdp%29, cit. 26. 4. 2014).

tyto země spojuje veliký růst HDP s čímž roste i ekonomická síla států. Předpokládejme, že s větší ekonomickou silou je pravděpodobnější, že stát bude schopen vyslat své vojáky.

Podíváme-li se na skupinu států CIVETS, zjistíme, že v mezi lety 2008 až 2014 jejich HDP vzrostlo až několikanásobně. Konkrétně u Kolumbie skoro dvojnásobně⁴³, u Indonésie podobně⁴⁴, ekonomika Vietnamu o cca polovinu⁴⁵, egyptská ekonomika vzrostla o necelou polovinu⁴⁶, turecká zaznamenala v roce 2010 propad, nicméně se velice rychle zmožila, dostala se na hodnotu před propadem a dnes již předčila hodnoty z roku 2008⁴⁷. Nakonec jihoafrická ekonomika zaznamenala za toto období cca dvojnásobný růst⁴⁸.

Oproti tomu HDP většiny z jedenácti hlavních států Přátel Sýrie roste pouze velmi pomalu, některé se i propadají. Jako například HDP Francie⁴⁹, Itálie⁵⁰ nebo Německa⁵¹. Výjimku představují HDP Spojených států⁵², Turecka, Egyptu a jiných arabských států^{53,54,55}.

Můžeme říct, že skupina CIVETS má mnohem rychlejší a v poslední době stabilnější růst HDP, nicméně skupina Přátel Sýrie má na své straně ekonomickou sílu Spojených států, Velké Británie a dalších ekonomik. Přesto se dlouhodobější

⁴³ Trading economics, *Colombian GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/colombia/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

⁴⁴ Trading economics, *Indonesian GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/indonesia/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

⁴⁵ Trading economics, *Vietnamese GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/vietnam/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

⁴⁶ Trading economics, *Egyptian GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/egypt/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

⁴⁷ Trading economics, *Turkish GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/turkey/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

⁴⁸ Trading economics, *South African GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/south-africa/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

⁴⁹ Trading economics, *French GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/france/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

⁵⁰ Trading economics, *Italian GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/italy/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

⁵¹ Trading economics, *German GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/germany/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

⁵² Trading economics, *American GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/united-states/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

⁵³ Trading economics, *United Arabian Emirates GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/united-arab-emirates/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

⁵⁴ Trading economics, *Saudi Arabian GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/saudi-arabia/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

⁵⁵ Trading economics, *Qatari GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/qatar/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

perspektivy jeví efektivnější skupina CIVETS a sice z několika důvodů. Ekonomický růst není cílem skupiny Přátelé Sýrie a členové CIVETS nebyli, jak z grafů vyplývá, příliš zasaženi finanční krizí.

4.4.3 - Počet obyvatel

Obě skupiny mají velice početnou populaci členských států. Jak již bylo zmíněno, nejlidnatější země skupiny CIVETS je jednoznačně Indonésie s necelými 240 miliony obyvateli. Druhý v pořadí je Vietnam s cca 89 miliony obyvateli, dále Egypt s 87 miliony obyvateli. Následuje Turecko s cca 75 miliony obyvateli, pak Jihoafrická republika s cca 50 miliony obyvateli a šestici uzavírá Kolumbie s populací okolo 47 milionů. Celkově při součtu činí populace skupiny CIVETS cca 588 milionů obyvatel.

Jedenácti hlavním členům Přátel Sýrie jednoznačně dominují Spojené státy americké s cca 319 miliony obyvateli⁵⁶, na druhém místě je pak Egypt s 87 miliony obyvatel, Německo s 80 miliony⁵⁷, pak Turecko se 75 miliony a následuje Francie s cca 66 miliony⁵⁸, Velká Británie s cca 64 miliony⁵⁹, Itálie s 61 miliony⁶⁰, Saúdská Arábie s cca 27 miliony⁶¹, Jordánsko s 8 miliony obyvateli⁶², Spojené arabské emiráty s necelými 6 miliony obyvateli⁶³ a nakonec Katar s 2 miliony obyvateli⁶⁴. Celková

⁵⁶ CIA World Factbook, *United States of America*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/us.html>, cit. 25. 4. 2014).

⁵⁷ CIA World Factbook, *Germany*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/gm.html>, cit. 25. 4. 2014).

⁵⁸ CIA World Factbook, *France*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/fr.html>, cit. 25. 4. 2014).

⁵⁹ CIA World Factbook, *United Kingdom*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/uk.html>, cit. 25. 4. 2014).

⁶⁰ CIA World Factbook, *Italy*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/it.html>, cit. 25. 4. 2014).

⁶¹ CIA World Factbook, *Saudi Arabia*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sa.html>, cit. 25. 4. 2014).

⁶² CIA World Factbook, *Jordan*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/jo.html>, cit. 25. 4. 2014).

⁶³ CIA World Factbook, *United Arab Emirates*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ae.html>, cit. 25. 4. 2014).

⁶⁴ CIA World Factbook, *Qatar*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/qa.html>, cit. 25. 4. 2014).

populace jedenácti hlavních členů Přátel Sýrie činí cca 795 milionů obyvatel. Z toho vyplývá, že populačně početnější je skupina Přátel Sýrie, nicméně je třeba vzít v potaz, že Egypt a Turecko je také členem skupiny CIVETS.

4.4.4 - Velikost armády

Velikost armády je relevantní proměnná, jelikož umožní udělat si představu o vojenských možnostech daného státu, jako je například nasazení vojáků do zahraničních misí. Jednoznačně největší armádu vlastní Spojené státy americké s milionem a půl osobami v aktivní službě, cca 800 000 rezervisty a 14 000 osobami zaměstnanými jako pomocný personál. Armáda Spojených států amerických je také schopna zasáhnout ve velice krátkém časovém intervalu na většině míst planety. Velká Británie má v aktivní službě 165 650 osob. V roce 2010 provedla britská armáda škrtů, což zredukovalo její bojeschopnost, nicméně je stále schopna zasáhnout na většině míst světa. Italská armáda má v aktivní službě 181 450 osob, její úkol tkví hlavně v obraně italského území a participace na mezinárodních misích. Francie má v aktivní službě 228 850 vojáků. V rámci francouzské armády působí rychle vysaditelné jednotky a armáda je schopna zakročit i ve vzdálených místech. Německo má 196 000 vojáků v aktivní službě. Armáda se angažuje i v zahraničních misích, nicméně její počty budou zredukovány v nejbližších letech z důvodu škrťů v rozpočtu. Egyptské síly čítají 438 500 aktivních vojáků, nicméně armáda má od svržení Mubarakova režimu starosti se správou egyptského území. Turecká armáda o síle 510 600 aktivních vojáků splňuje veškeré podmínky pro nasazení v mezinárodních misích a také je nasazována za účelem stabilizování regionu. Katar udržuje menší armádu o aktivní síle 11 800 mužů pro obranu svého území, jinak spoléhá na smlouvy hlavně se Spojenými státy a sousedními arabskými státy. Spojené arabské emiráty udržují relativně vyspělou armádu o 51 000 mužích v aktivní službě, země se angažovala letectvem například v Libyjské občanské válce. Jordánská armáda čítá 100 500 mužů v aktivní službě a jejím hlavním úkolem je hlídat hranice a vnitřní bezpečnost státu, jordánské letectvo se

také angažuje v mezinárodních misích. Armáda Saúdské Arábie je jednou z nejvybavenějších v regionu s 233 500 vojáky v aktivní službě. Nemá žádné rezervisty a její rozhodovací mechanismy jsou značně zkosnatělé, nicméně armáda má velmi dobré vztahy s jinými armádami, obzvláště s americkou, britskou a francouzskou, se kterými často spolupracuje. Po sečtení vojáků v aktivní službě dostaneme číslo 3 606 050.

Podíváme-li se na skupinu CIVETS a její členy, zjistíme, že Kolumbie, jak již bylo zmíněno, disponuje armádou o síle 281 400 vojáků. Hlavními cíly kolumbijské armády je boj proti drogovým kartelům a potlačování rebelských aktivit. Indonésie čítající 395 500 mužů a jejím hlavním úkolem je udržovat stabilitu v zemi a střežit hranice. Vietnamská armáda udržuje v aktivní službě 482 000 vojáků a její prioritou je vyvažovat mocenské zájmy Číny v oblasti a střežit hranice. Egyptská armáda, jak již bylo řečeno výše, čítá 438 500 vojáků a její prioritou je v poslední době udržovat pořádek uvnitř státu. Turecko má moderní armádu zasahující na mezinárodních misích s 510 000 osobami v aktivní službě a Jihoafrická republika má v aktivní službě 62 100 vojáků, prioritou její armády, která je nejvyspělejší v regionu, je obrana státu. Celkově mají státy CIVETS v aktivní službě cca 2 169 500 osob. Z výše zmíněných faktů vyplývá, že početnější armády má ve výsledku skupina Přátelé Sýrie.

4.4.5 - Moc

Podle Maxe Webera můžeme definovat moc například jako možnost, že jeden z činitelů uvnitř sociálních vztahů bude schopen bez problémů prosadit svoji vůli. Zdroje politické moci můžeme rozdělit na materiální a ideové. Mezi materiální patří zdroje lidské a hmotné, kterými může daný aktér disponovat. Lidské zdroje představují společenské skupiny, které podporují nositele moci. Hmotné zdroje se mohou v různých společnostech lišit - v moderních společnostech jsou hlavním hmotným zdrojem peníze, ale v tradičních společnostech to mohou být např.

dopravní nebo obchodní cesty, otroci, některé druhy potravin, voda apod. (Cabada, 2007: 353).

Ideové zdroje politické moci jsou naopak jemnější, subtilnější, a je mnohdy obtížné je nejen kvantifikovat, ale také odhalit. Ideové zdroje se dělí na ideologie, symboly a informace. Ideologie umožňuje politickému vůdci mobilizovat společnost ve svůj prospěch. Symbolické zdroje mohou být opět velmi různorodé - v některých případech může být symbolem sám vůdce. Informační zdroje jsou velmi významné, protože informace obsahují a současně produkují znalost (Cabada, 2007, 353 - 354).

Hard power je schopnost jednoho aktéra přinutit jiného aktéra vykonat svoji vůli. Hard power se zakládá na přesvědčování, povelch a hrozbách a její manifestací může být například až válka. Soft power můžeme definovat jako schopnost jednoho aktéra měnit preference, zájmy a názory dalšího aktéra na základě jeho vlastního rozhodnutí. Soft power se zakládá obzvláště na kultuře, politických hodnotách a zahraniční politice, což jsou hodnoty, které se posléze snaží určitý aktér adoptovat (Nye, 2004: 5-11). Pojem smart power můžeme definovat jako mix obou výše zmíněných s tím, že je velice důležité dokázat poznat, kdy je třeba využít prvky soft power a kdy využít prvky hard power⁶⁵.

Podíváme-li se na skupiny CIVETS z hlediska soft power, můžeme říci, že s dlouhodobě rostoucí ekonomikou jsou státy skupiny CIVETS přitažlivým vzorem pro mnoho států. Stejně tak mohou být státy CIVETS přitažlivé z kulturního hlediska. Z hlediska hard power je potenciál CIVETS menší, resp. není třeba ho využívat. Vzhledem ke vzdálenostem mezi členskými státy by bylo velice složité vytvořit systém kolektivní obrany proti vnějšímu nepříteli a členské státy - kromě Egypta a Turecka, kam by se teoreticky mohl přenést syrský konflikt - nejsou primárně ohroženy třetím státem. Turecko má ale materiální potenciál zasáhnout v případě eskalace konfliktu

⁶⁵ Democracy Journal, *Smart Power*. (<http://www.democracyjournal.org/2/6491.php>, cit. 25. 4. 2014).

na syrsko-tureckých hranicích.

Členové skupiny Přátelé Sýrie mají veliký potenciál v rámci užití soft i hard power, obzvláště díky členství Spojených států amerických, které mohou být pro mnoho zemí díky a jedinců přitažlivé nejen kulturně a ekonomicky ale i vojensky. V rámci aplikace soft power se členské státy snažili jít mezinárodnímu společenství příkladem založením této skupiny, diskuzí o problému a snaze dostat vážnost situace do co nejširšího povědomí světové veřejnosti, čímž chtěli přimět režim Bašára al-Asada k zastavení násilí, politickým a sociálním reformám a následně k jeho rezignaci. V rámci aplikace hard power se skupina Přátel Sýrie snažila získat u Rady bezpečnosti mandát pro mírovou misi k zastavení násilností, což ale narazilo na veto ze strany Ruska a Číny a tudíž žádný razantní krok podniknut nebyl. Skupina proto musela aplikovat smart power, kdy se snažila dále urgovat na mezinárodní společenství, aby co nejrychleji zasáhlo, nicméně Turecko vyslalo do Sýrie své speciální síly.

4.5. - Shrnutí

V této kapitole jsme teoreticky vymezili podmínky komparace, stanovili proměnné - konkrétně lokace států na mapě světa, vzdálenost mezi členskými zeměmi, počet obyvatel, potencionální sílu armád členských zemí, vyjádřenou počtem vojáků v aktivní službě, hrubý domácí produkt a potenciál užití soft, hard a smart power. Zjistili jsme, že státy CIVETS jsou od sebe relativně značně vzdálené, celkově mají vysoký růst HDP, menší populaci a armádu než jedenáct hlavních členů Přátel Sýrie. Také nemají v současné době potřebovat aplikovat v mezinárodním prostředí hard power, nicméně díky svému ekonomickému růstu mají potenciál aplikovat soft power.

Přátelé Sýrie jsou od sebe také vzdálené, nicméně dva členové - Turecko a Jordánsko - přímo sousedí s předmětem zájmu této skupiny - Syrskou arabskou

republikou. Ekonomický růst členských států je nižší, než u států CIVETS, nicméně mají početnější populaci a vyspělejší armádu než státy skupiny CIVETS. Také jsou schopni aplikovat soft, hard i smart power, každopádně efektivita není značná, neboť skupina narazila při snaze získat mandát OSN pro vyslání mise do Sýrie na veto ze strany Ruska a Číny. Válka v Sýrii stále trvá a její konec je zatím v nedohlednu, jelikož ani jedna z bojujících stran nemůže získat rozhodující převahu. Podle některých zdrojů si vyžádala již více než 150 000 obětí.

Z výše uvedených faktů můžeme říci, že efektivněji působí skupina CIVETS. Ekonomický růst je dlouhodobě značný, což je hlavním cílem této skupiny. Skupině Přátelé Sýrie se přes některé atributy hrající v jejich prospěch, jako například větší populace a počet armádních jednotek či blízkost některých členských států k objektu jejich zájmu, nedaří naplnit jejich hlavní cíl - zastavit občanskou válku v Sýrii a sesadit Bašára al-Asada a jeho režim. O neefektivitě této skupiny svědčí i fakt, že počet jejích členů se od vypuknutí konfliktu razantně změnil a z maximálního počtu 114 členských států se postupem času stalo 11.

5. - Závěr

Tato bakalářská práce se zabývá komparací efektivity dvou relativně nových skupin v prostředí mezinárodních vztahů - CIVETS, jejímiž členy je Kolumbie, Indonésie, Vietnam, Egypt, Turecko a Jihoafrická republika a Přáteli Sýrie, což je skupina států snažících se o co nejrychlejší zastavení občanské války v Sýrii, jež vypukla v roce 2011 po demonstracích v rámci tzv. Arabského jara, které sesadilo několik vůdců arabských zemí, kteří stát spravovali klidně i několik desetiletí. Válka si zatím vyžádala více než 150 000 lidských životů. Počet členů ve skupině se měnil a z maximálního počtu 114 států zůstalo 11 - konkrétně Spojené státy americké, Velká Británie, Francie, Itálie, Německo, Saúdská Arábie, Spojené arabské emiráty, Katar, Jordánsko, Turecko a Egypt. Výzkumné otázky byly stanoveny dvě. Je možné tyto na první pohled nesourodé skupiny komparovat? Pokud ano, která z nich dosahuje efektivněji svých cílů?

Akronym CIVETS byl prvně použit v roce 2008 Robertem Wardem, ekonomem z Economist Intelligence Unit. Civet je anglický výraz pro cibetku, což je noční savec, žijící v Asii a Africe. Z kávových bobů, prošlých jejich zažívacím traktem, se vytváří nejdražší káva na světě. Zde je určitá metafora, jelikož země vytváří z levných lokálních materiálů drahé exportní produkty. Státy této skupiny jsou charakteristické početnou mladou populací s průměrným věkem cca 28 let, vysokým ekonomickým růstem, malým státním dluhem, sofistikovaným finančním systémem, kontrolovanou inflací a stále se zvyšující mírou přímých zahraničních investic. Státy mají i podobné negativní stránky, jako například vysoká nezaměstnanost, korupce nebo vysoká míra sociální nerovnosti. Cílem této skupiny je spolupráce a dosažení co nejvyššího ekonomického růstu. Některé členské státy jsou od sebe značně vzdáleny, což je faktor, který je třeba brát v potaz, jelikož pro zintenzivnění obchodu a spolupráce je třeba tyto vzdálenosti překonat.

Přátelé Sýrii vznikli v roce 2011 z popudu tehdejšího francouzského prezidenta

Nicolase Sarkozyho. Skupina se pravidelně scházela na meetinzích, projednávala a koordinovala možný postup pro co nejrychlejší zastavení občanské války. Skupina stanovila požadavky syrské vládnoucí garnituře, které obsahovaly okamžité zastavení veškerého násilí, propuštění veškerých politických vězňů, stažení vojsk z měst a jejich návrat na základny, umožnění přístupu pozorovatelské mise OSN do země a postupem času bylo ještě přidáno sesazení Bašára al-Asada a celé vládnoucí garnitury, potrestání osob zodpovědných za krveprolití, vyhlášení svobodných voleb a utvoření nové legitimní syrské vlády. Přátelé Sýrie také urgovali mezinárodní společenství, aby došlo ke zmrazení některých bankovních účtů syrské vládnoucí garnitury či vládních institucí a aby bylo zavedeno embargo na komodity použitelné pro vojenské účely. Legitimními představiteli Sýrie byla uznána sjednocená syrská opozice.

V rámci práce jsme stanovili několik proměnných - konkrétně lokace členských států obou skupin, jejich vzdálenost od sebe, růst HDP, počet obyvatel, velikost armády a schopnost aplikovat soft, hard či smart power pro dosažení svých cílů. Stanovením těchto proměnných jsme odpověděli na první otázku a sice, zdali je možné tyto na první pohled nesourodé skupiny porovnat. Odpověď zní ano, je to možné.

V rámci komparace vyšlo najevo, že některé členské státy CIVETS jsou od sebe značně vzdáleny, mají menší populaci a armádu než druhá komparovaná skupina, nemají potřebu aplikovat hard power (kromě Turecka a Egypta), nicméně mají díky rychle rostoucím ekonomikám veliký potenciál v aplikaci soft power. Členské státy Přátel Sýrie jsou rozptýlené různě po světě, nicméně Turecko a Jordánsko přímo sousedí s předmět zájmu skupiny - se Syřskou arabskou republikou, což značně zkracuje časovou prodlevu pro efektivní zásah. Skupina má celkově také početnější populaci a armádu, důležitým faktorem je také členství Spojených států amerických, které mají velice efektivní armádu, schopnou zasáhnout po celém světě. Na druhou stranu růst HDP není tak značný jako u skupiny CIVETS. Skupina také značně

aplikovala principy soft, hard i smart power, nicméně naráží na obtíže v Radě bezpečnosti, kde její snaha o vytvoření mezinárodní mise, která by zasáhla na místě konfliktu v Sýrii, naráží na opakované veto ze strany Ruska a Číny, dvou stálých členů. Z toho důvodu se ještě nepodařilo efektivně v Sýrii zakročit, přestože tam Turecko již vyslalo své speciální jednotky. Skupina tak není schopna dosáhnout svého cíle, což odráží i fakt, že ze skupiny odcházejí členové. Na základě stanovených kritérií působí efektivněji skupina CIVETS.

6. - Seznam použité literatury a pramenů

6.1 - Knihy a články

Cabada, Ladislav (2007). Politická antropologie. In: Cabada, Ladislav – Kubát, Michal a kol., *Úvod do studia politické vědy* (Plzeň: Aleš Čeněk), 346-362.

International Institute for Strategic Studies (2013). *The Military Balance 2013* (London: International Institute for Strategic Studies).

International Journal of Research in Management, Economics and Commerce (2013). *CIVETS: Just an Acronym?* (London: International Journal of Research in Management, Economics and Commerce).

Říhová, Blanka (2007). Komparativní politologie. In: Cabada, Ladislav – Kubát, Michal a kol., *Úvod do studia politické vědy* (Plzeň: Aleš Čeněk), 68-92.

6.2 - Internetové zdroje

Al-monitor, *22 Key Point's in Egypt's new Draft Constitution*. (<http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/08/egypt-draft-constitution-guide.html#>, cit. 25. 4. 2006).

CIA World Factbook, *Colombia*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/co.html>, cit. 20. 4. 2014).

CIA World Factbook, *Egypt*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/eg.html>, cit. 26. 4. 2014).

CIA World Factbook, *France*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/fr.html>, cit. 25. 4. 2014).

CIA World Factbook, *Germany*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/gm.html>, cit. 25. 4. 2014).

CIA World Factbook, *Indonesia*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/id.html>, cit. 27. 4. 2014).

CIA World Factbook, *Italy*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/it.html>, cit. 25. 4. 2014).

CIA World Factbook, *Jordan*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/jo.html>, cit. 25. 4. 2014).

CIA World Factbook, *Qatar*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/qa.html>, cit. 25. 4. 2014).

CIA World Factbook, *Saudi Arabia*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sa.html>, cit. 25. 4. 2014).

CIA World Factbook, *Syria*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sy.html>, cit. 26. 4. 2014).

CIA World Factbook, *Turkey*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/tu.html>, cit. 22. 4. 2014).

CIA World Factbook, *United Arab Emirates*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ae.html>, cit. 25. 4. 2014).

CIA World Factbook, *United Kingdom*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/uk.html>, cit. 25. 4. 2014).

CIA World Factbook, *United States of America*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/us.html>, cit. 25. 4. 2014).

CIA World Factbook, *Vietnam*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vm.html>, cit. 20. 4. 2014).

CNN, *Why Russia, Iran and China are standing by the regime*. (<http://www.cnn.com/2013/08/29/world/meast/syria-iran-china-russia-supporters/>, cit. 26. 4. 2014).

Conversis Global, *Rise of the CIVETS Economies*. (<http://www.conversisglobal.com/sites/default/files/CIVETS.pdf>, cit. 26. 4. 2014).

Český statistický úřad, *Hrubý domácí produkt*. (http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/hruby_domaci_produk_t_%28hdp%29, cit. 26. 4. 2014).

Democracy Journal, *Smart Power*. (<http://www.democracyjournal.org/2/6491.php>, cit. 25. 4. 2014).

Diplomatie France, *Ministerial meeting on Syria*.
(<http://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/syria-295/events-5888/article/syria-ministerial-meeting-of-the>, cit. 25. 4. 2014).

Diplomacie France, *Syria - Paris conference*.
(<http://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/syria-295/events-5888/article/syria-paris-conference-06-07-12>, cit. 26. 4. 2014).

Embassy of the United States in Tunis, *Chairman's conclusion*.
(<http://tunisia.usembassy.gov/chairmans-conclusions-of-the-international-conference-of-the-group-of-friends-of-the-syrian-people-24-february.html>, cit. 25. 4. 2014).

Friends of Syria, *Communique Ottawa*.
(https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0CCwQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.government.nl%2Ffiles%2Fdocuments-and-publications%2Fpublications%2F2013%2F06%2F25%2Fcommunique-by-the-friends-of-the-syrian-people-international-working-group-on-sanctions%2Ffriends-of-syria-ottawa-communique-final-25-june-2013.pdf&ei=_1BgU6zYHYKe0QXM3oGgBg&usg=AFQjCNGf7yT-S9NNIXmq18Mi20-JU1pX8A&bvm=bv.65397613,d.d2k, cit. 26. 4. 2014).

Friends of Syria, *Communique Sofia*. (<http://www.government.nl/files/documents-and-publications/publications/2013/02/27/communique-by-the-friends-of-the-syrian-people-international-working-group-on-sanctions/communique-february-26-2013.pdf>, cit. 26. 4. 2014).

Global Research, *It's Official: Erdogan sent Turkish Troops to Syria*.
(<http://www.globalresearch.ca/its-official-erdogan-sent-turkish-troops-into-syria/5379266>, cit. 26. 4. 2014).

Haaretz, *Friends of Syria conference in Turkey ends with list of declarations, few concrete decisions*. (<http://www.haaretz.com/news/middle-east/friends-of-syria-conference-in-turkey-ends-with-list-of-declarations-few-concrete-decisions-1.421990>, cit. 26. 4. 2014).

KPMG, *The State of CIVETS*.
(<http://www.kpmg.com/global/en/issuesandinsights/articlespublications/consumercurrents/pages/state-of-the-civets.aspx>, cit. 20. 3. 2014).

Mapcrow, *Distance between Ankara and Cairo*. (http://www.mapcrow.info/Distance_between_Ankara_TU_and_Cairo_EG.html, cit. 26. 4. 2014).

Mapcrow, *Distance between Ankara and Damascus*. (http://www.mapcrow.info/cgi-bin/cities_distance_airpt2.cgi?city3=-1048710%2CA&city4=-3490051%2CD, cit. 26. 4. 2014).

Mapcrow, *Distance between Amman and Damascus*. (http://www.mapcrow.info/cgi-bin/cities_distance_airpt2.cgi?city3=-1440594%2CA&city4=-3490051%2CD, cit. 26. 4. 2014).

Mapcrow, *Distance between Jakarta and Bogota*. (http://www.mapcrow.info/Distance_between_Jakarta_ID_and_Bogota_CO.html, cit. 26. 4. 2014).

Mapcrow, *Distance between Washington D. C. and Damascus*. (http://www.mapcrow.info/cgi-bin/cities_distance_airpt2.cgi?city3=2082%2CW&city4=-3490051%2CD, cit. 26. 4. 2014).

Ministry of Foreign Affairs - Turkey, *Chairman's conclusion*. (http://www.mfa.gov.tr/chairman_s-conclusions-second-conference-of-the-group-of-friends-of-the-syrian-people_-1-april-2012_-istanbul.en.mfa, cit. 25. 4. 2014).

Nye, Joe. *Wielding soft power*. (http://belfercenter.ksg.harvard.edu/files/joe_nye_wielding_soft_power.pdf, cit. 27. 4. 2014).

Panorient News, *Full Text of The Statement of Friends of Syria International Meeting in Tokyo*. (<http://www.panorientnews.com/en/news.php?k=1934>, cit. 26. 4. 2014).

Reuters, *Death Toll in Syria's Civil War above 150 000*. (<http://www.reuters.com/article/2014/04/01/us-syria-crisis-toll-idUSBREA300YX20140401>, cit. 26. 4. 2014).

Reuters, *France, partners planning Syria crisis group: Sarkozy*. (<http://www.reuters.com/article/2012/02/04/us-syria-france-idUSTRE8130QV20120204>, cit. 20. 3. 2014).

The Fourth Ministerial Meeting of Friends of Syrian People, *Chairman's conclusion*. (<http://www.auswaertiges->

amt.de/cae/servlet/contentblob/668100/publicationFile/175181/121212-Marrakesch-Freundesgruppe-Abschlusserklaerung.pdf, cit. 26.4. 2014).

The Fourth Ministerial Meeting of The Group of Friends of Syrian People, *Chairman's conclusions*. (http://www.mofa.go.jp/mofaj/area/syria/friends_kaigo/2012_12/pdfs/2012_12_01.pdf, cit. 25. 4. 2014).

Trading economics, *American GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/united-states/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

Trading economics, *Colombian GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/colombia/gdp>, cit. 25. 4. 2014)

Trading economics, *Egyptian GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/egypt/gdp>, cit. 25. 4. 2014)

Trading economics, *French GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/france/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

Trading economics, *German GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/germany/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

Trading economics, *Indonesian GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/indonesia/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

Trading economics, *Italian GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/italy/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

Trading economics, *Qatari GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/qatar/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

Trading economics, *Saudi Arabian GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/saudi-arabia/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

Trading economics, *South African GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/south-africa/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

Trading economics, *Turkish GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/turkey/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

Trading economics, *United Arab Emirates GDP*. (<http://www.tradingeconomics.com/united-arab-emirates/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

Trading economics, *Vietnamese GDP*.

(<http://www.tradingeconomics.com/vietnam/gdp>, cit. 25. 4. 2014).

UNHCR, *Syrian Regional Refugee Response*.

(<http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>, 20. 3. 2014).

United Nations, *Six Point Proposal*.

(http://www.un.org/en/peacekeeping/documents/six_point_proposal.pdf, cit. 25. 4. 2014).

Ústav mezinárodních vztahů, *Soft power - mít či nemít?*

(<http://www.iir.cz/article/soft-power-mit-ci-nemit>, cit. 26. 4. 2014).

7. - RESUMÉ

The aim of this Bachelor's thesis is to compare two relatively young groups of states. First of them, the so called CIVETS is a group focusing on trade and economic growth and cooperation. It's members are Colombia, Indonesia, Vietnam, Egypt, Turkey and South Africa. Their characteristics are strong and young population, fast and stable economic growth as well as several negative ones like corruption, social inequality and high rate of unemployment. The CIVETS have potential to become important member of the international relations in next few decades and they are a good example of emerging markets. The second group is the Group of Friends of Syria. A group established by former french president Nicolas Sarkozy aiming to stop the civil war in Syria that bursts in the country since 2011. The group had more than 114 members but as the time passes a lot of members had left the group because of it's uneffectivity to achieve their goals. The group experienced difficulties because of the two permanent members of the Security Council of the United Nations - Russia and China. In the final chapter of this thesis we have found out that CIVETS is more effective group than the Group of Friends of Syria, due to it's aim.

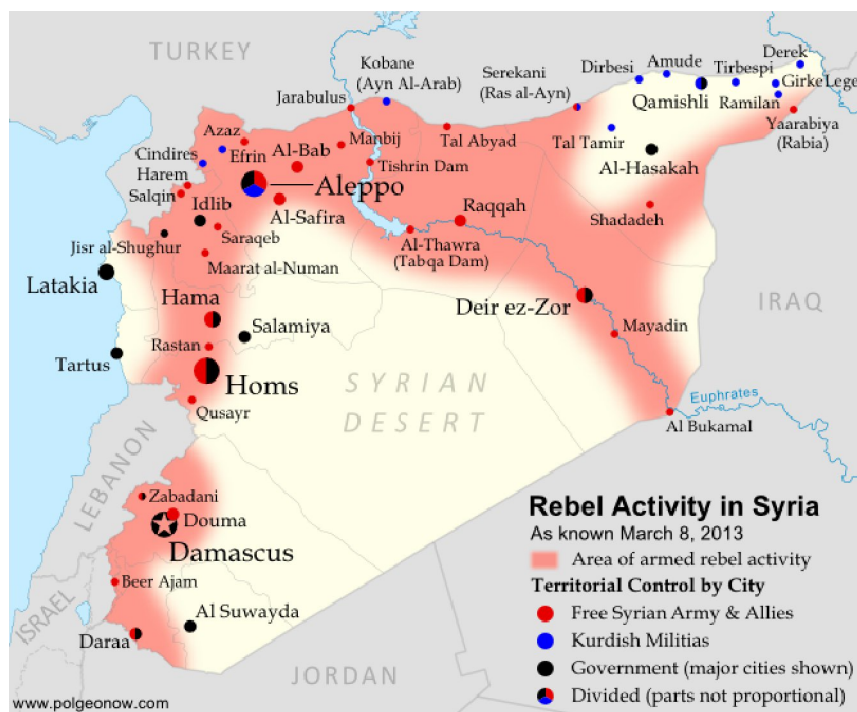
8. - Přílohy

Příloha č. 1: mapa států CIVETS

Poznámka: Převzato z (commons.wikipedia.org)

Příloha č. 2: mapa Sýrie s vyznačenými místy bojů

Poznámka: Převzato z (geographictravels.com)